8 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1999 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 156 (1902)

Ազգ

Azg
armenian daily

Հայաստանի ամենաազդեցիկ դեմքերն օգոստոսին

Վանո Սիրադեղյանի վարկանիշը նվազում է

Վաղը «Ազգը» կհրապարակի Հայաստանի 50 ամենաազդեցիկ գործիչների վարկանշային ցուցակը՝ ըստ օգոստոս ամսվա արդյունքների: Առաջին հնգյակը, ի համեմատություն հուլիս ամսվա, կրել է խորհրդանշական փոփոխություն: Վանո Սիրադեղյանը, որը հուլիս ամսվա վարկանշային ցուցակում զբաղեցնում էր չորրորդ տեղը՝ -3,5 միավորով, նահանջել է վեցերորդ տեղը՝ -1,77 ցուցանիշով: Ավեսենք առաջին հնգյակը. ՀՀ վարչապետ Վազգեն Սարգսյան, ԱԺ խոսնակ Կարեն Դեմիրճյան, ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյան, ազգային անվտանգության նախարար Սերժ Սարգսյան եւ ՆԳ նախարար Սուրեն Աբրահամյան: Մանրամասները՝ մեր վաղվա համարում:

БՈՆՆ

«Հայաստանը խոր վիրապի մեջ է, միակ ելքը բարձրանալն է», ասաց Կ. Դեմիրճյանը՝ խոստանալով հասցնել նավահանգիստ

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Գերմանիա

Արդեն տեղեկացրել ենք, որ սեպտեմբերի 3-7-ը ՀՀ ԱԺ պատվիրակությունը, ի թիվս այլ պատվիրակությունների, մասնակցում էր Գերմանիայի Բունդեսթագի եւ Բունդեսրատի հոբելյանական միջոցառումներին:

Սեպտեմբերի 6-ին Բոննի «Մարիթիմ» հյուրանոցում, ուր իջեւանել էր հայկական պատվիրակությունը, առավոտյան 8 անց երեսունի սահմաններում հանդիպում կայացավ ՀՀ ԱԺ նախագահ Կարեն Դեմիրճյանի եւ Ադրբեջանի խորհրդարանի նախագահ Ալեսկերովի միջեւ: Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Ժվանիան չէր մասնակցում, քանի որ վրաց պատվիրակությունն ընդամենը միջոցառումներին ներկա չէր առաջիկա ամիս կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունների պատճառով: Ըստ տեղյակ աղբյուրների, խոսվել է ղարաբաղյան հիմնահարցի խաղաղ կարգավորման մասին: Կառուցողական առաջարկներով հանդես է եկել ՀՀ ԱԺ նախագահը: Այնուհետեւ կողմերը 9 անց 30-ին մեկնել են Բունդեսթագ, ԳԴՀ արտգործնախարար Յոժկա Ֆիշերի հետ նախատեսված հանդիպմանը: Ժամը 14 անց 30-ից 17 անց 30 Բունդեսթագի պլենար նիստերի դահլիճում, «Եվրոպական ինտեգրացումը եւ միջազգային համագործակցությունը» թեմայով կոնֆերանսին ելույթ է ունեցել նաեւ Կարեն Դեմիրճյանը: 4-5 րոպե ռուսերեն նրա ելույթը զերծ է եղել քաղաքականացված եռանգներից: ԱԺ նախագահը շնորհավորել է գերմանացիներին պառլամենտարիզմի 50-ամյակի առիթով, խոսել Հայաստանի եվրակառույցներում ինտեգրվելու անհրաժեշտության մասին: Չարյաց չարիքը պատերազմները որակելով, ՀՀ ԱԺ նախագահն ընդգծել է, որ Հայաստանը 21-րդ դարը տեսնում է որպես ժողովուրդների բարեկամության, զարգացման, բարօրության հանգրվան: Այնուհետեւ կոնֆերանսից հետո մոտ 10 րոպե երկկողմ զրույց է կայացել Հունաստանի եւ Հայաստանի խորհրդարանների նախագահների միջեւ: Կարեն Դեմիրճյանը պրն. Կակլամանիսին հրավիրել է Հայաստան: Երեկոյան հայկական պատվիրակությունը մեկնեց Բեռլին:

Տես ▸ էջ 4

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Տնտեսական համագործակցության ընդարձակման մեծ հնարավորություններ

Երեկ Հայաստան ժամանեցին Հունաստանի եւ Իրանի արտգործնախարարները

ՄՆԱՑԻՆ ՔԱՐԱՅԱՆ

Երեկ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը «Զվարթնոց» օդանավակայանում դիմավորեց Հունաստանի եւ Իրանի արտգործնախարարներ Գեորգիոս Պապանդրեուին եւ Քամալ Խարազիին: Հայաստան-Հունաստան-Իրան եռակողմ համագործակցության շրջանակներում այս հանդիպումը երրորդն է, որին նախորդել են մի շարք երկկողմ հանդիպումներ: Ներկայիս հանդիպումն արտգործնախարարների մակարդակով է, թեպետ ժամանման օրն իսկ պարոնայք Պապանդրեուն եւ Խարազին հանդիպումներ ունեցան ՀՀ նախագահի ու վարչապետի հետ:

Հունաստանի արտգործնախարարին դիմավորելու էին եկել նաեւ Հայաստանում Հունաստանի դեսպան պրն Ջորջիոս Պանայոտիսը եւ Հունաստանում մեր երկրի դեսպան Արման Կիրակոսյանը: Լրագրողներին ուղղված կարճառոտ հայտարարությունն, ըստ ընդունված կարգի, պաշտոնական բնույթ էր եւ հետաքրքրական ոչ նյութ էր պարունակում, բացի թերեւս այն մտքից, որ եվրախորհրդի անդամ Հունաստանը չափազանց շահագրգռված է նույնպես եվրոպական կողմնորոշում դրսեւորել Հայաստանի հետ հարաբերություններում: Եռակողմ համագործակցության շրջանակներում ներկայիս հանդիպումը նախապատրաստող հանձնաժողովներն արդեն բավականին աշխատանք են կատարել, եւ այսօր կառավարության ընդունելությունների տանը կստորագրվի տնտեսական համաձայնագիր, ուր շրջանցված չեն էներգետիկայի, տրանսպորտի եւ մի քանի այլ ոլորտները: Պրն Օսկանյանից տեղեկացանք, որ Հունաստանի արտգործնախարարն առաջին անգամ է այցելում Հայաստան եւ հաշվի առնելով նրա համեմատաբար նոր նշանակումը, համագործակցության շրջանակներում եւս իր առաջին պաշտոնական քայլերն էր կատարում:

Տես ▸ էջ 2

Երկրաշարժ Աթենքում

Հայ FM ռադիոկայանը, հղում կատարելով հունական Մակեդոնիայի գործակալությանը, տեղեկացրել է, որ երեկ Աթենքի ժամանակով 14:56 րոպեին Հունաստանի մայրաքաղաքի մերձակայքում գրանցվել է ուժեղ երկրաշարժ: Երկրաշարժի ուժգնությունը եղել է 5,9 բալ: Սալոնիկի Արիստոտելի համալսարանի լաբորատորիայի տվյալների համաձայն, երկրաշարժի էպիկենտրոնը գտնվում է Աթենքից ընդամենը 20 կմ հյուսիս-արեւմուտք՝ Պարնիթա կոչվող շրջանում: Երկրաշարժը մեծ խուճապ է առաջացրել բնակչության շրջանում, շատ վայրերում անջատվել է էլեկտրամատակարարումը: Աթենքի հրշեջ ծառայությունը բազմաթիվ ահազանգեր է ստացել, որ մեկ բնակելի շենք է ավերվել Մետամորֆոսի շրջանում: Տարբեր կարգի փլուզումներ են նկատվում նաեւ Աթենքի կենտրոնական թաղամասերում: Չճշտված տեղեկությունների համաձայն, մեկ մարդ է զոհվել (սրտի կաթվածից), բայց շատերն առայժմ գտնվում են փլատակների տակ: Զոհերի եւ ավերածությունների մասին այլ տեղեկություններ առայժմ չեն հայտնվել:

Բաքվում չեն բացառում Ալիեւ-Քոչարյան հանդիպումը

ԲԱՔՈՒ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հեյդար Ալիեւը կմասնակցի սեպտեմբերի 10-ին Յալթայում բացվող «Բալթյան-սեւծովյան համագործակցությունը 21-րդ դարի շեմին առանց տարանջատիչ գծերի» միջազգային խորհրդաժողովին: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այդ մասին հայտնել է ադրբեջանական պետության ղեկավարի մամուլի ծառայությունը: Նրա տվյալներով, երկրի նախագահն Ուկրաինայի այս սեւծովյան առողջավայր կմեկնի սեպտեմբերի 9-ին եւ խորհրդաժողովի շրջանակներում մի շարք երկկողմ հանդիպումներ կունենա արտասահմանյան իր գործընկերների հետ: Ընդսմին, Բաքվի մեկնաբանները չեն բացառում, որ Յալթայում Հեյդար Ալիեւը հանդիպում կունենա Ռոբերտ Քոչարյանի հետ: Ընդհանուր առմամբ պաշտոնական Բաքուն, ինչպես հաղորդում են Ադրբեջանի զանգվածային լրատվամիջոցները, հատուկ նշանակություն է տալիս Յալթայի համաժողովին, քանի որ այնտեղ ծրագրվում է քննարկել տարածաշրջանային անվտանգության ու եվրասիական կառույցներին ինտեգրվելուն առնչվող կարեւոր հարցեր:

Ելցինը խնդիր է դրել Դաղստանում «գործել համարձակորեն, արագ, խիստ»

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Գործել համարձակորեն, արագ եւ խիստ»,-այս խնդիրն է դրել ՌԴ նախագահ Բորիս Ելցինը, այսօր բացելով Դաղստանում սահմանադրական կարգի եւ կայունության վերականգնմանը նվիրված ՌԴ Անվտանգության խորհրդի նիստը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի, այդ մասին լրագրողներին հայտնել է պետության ղեկավարի մամուլի քարտուղար Դմիտրի Յակուշկինը: Նախագահի խոսքերով, «տակավին մեկ շաբաթ առաջ կար այն քանի վստահությունը, որ Դաղստանում իրականացված գործողությունն ավարտված է, սակայն այժմ գրոհայինները նոր գործողություն են ձեռնարկում»: Բորիս Ելցինն ասել է, թե ճիշտ չէ այդ գրոհայիններին անջատականներ անվանելը, նրանք կռվում են սեփական ժողովրդի դեմ, «դրանք փիժվածներ ու մարդասպաններ են»: Գնահատելով Դաղստանի իրադարձությունները, ՌԴ նախագահն ընդգծել է, որ գրոհայինների պարտությունը նրանց ստիպում է նոր գործողություններ կատարել: Այդ հանրապետությունում իրադարձությունների արմատները վերացված չեն: Բ.Ելցինի խոսքերով, անհրաժեշտ է գրոհայիններին զրկել ամեն տեսակ «ռազմական, ֆինանսական եւ բարոյական» աջակցությունից:

Խատտավյուրտի ուղղությամբ կատաղի մարտեր են մղվում

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դոզլարի ուղղությամբ տեղաբաշխված դաշնային ուժերի բոլոր ստորաբաժանումներն ու զորամասերը «մարտական կազմության պատրաստ վիճակի մեջ են դրված»: Այդ մասին այսօր ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հաղորդել են Դաղստանում ՌԴ պաշտպանության նախարարության ժամանակավոր մամուլի կենտրոնում:

Մամուլի ծառայության տվյալներով, Խասավյուրտի ուղղությունում իրադրությունը մնում է լարված, մարտական ակտիվ գործողություններ են մղվում: Ռուսաստանի պաշտպանության նախարարության, ՌԴ-ի եւ Դաղստանի ներքին գործերի նախարարությունների ներքին զորքերի ստորաբաժանումները, տեղացի աշխարհազորայինները համառ մարտեր են մղում գրոհայինների դեմ:

Ծայրահեղականները հենակետեր են զբաղեցնում Գամիյախ, Շուշիա, Ախար, Թուխչար եւ Նովոլակսկոյե բնակավայրերում: Հակառակորդն ամրանում է գրաված տարածքում եւ երկարաժամկետ պաշտպանական կառույցներ ստեղծում: Դեպի Խասավյուրտ առաջանալու գրոհայինների բոլոր փորձերը կասեցվում են:

(Այս մասին կարդալ նաեւ էջ 5)

ՖՈՒՏԲՈԼԻ ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

Այսօր՝ Հայաստան-Ֆրանսիա

Այսօր խոշոր տոնի ականատես կլինենք: Մայրաքաղաքի «Հրազդան» մարզադաշտում անցկացվելու է Հայաստան-Ֆրանսիա ֆուտբոլային հանդիպումը: Ուղիղ ժամը 21.00-ին բուլղարացի մրցավար Աթանաս Ուզունովը կազդարարի Եվրոպայի առաջնության ընտրական 4-րդ խմբի հերթական խաղի սկիզբը: Բայց արդյո՞ք հերթական: Կարծում ենք, այս հանդիպումը դուրս է գալիս զուտ ֆուտբոլային խաղի շրջանակներից: Հիմնական պատճառն այն է, որ Ֆրանսիայի հավաքականի կազմում հանդես են գալիս երկու հայորդիներ՝ Յուրի Ջորկաեֆը եւ Ալեն Պողոսյանը:

Ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում Փարիզի մեր թղթակից Արմինե Ավագյանի հարցազրույցները՝ օդանավում եւ Երեւանում:

Տես ▸ էջ 7

Ֆրանսիա-Հայաստան նախորդ հանդիպումից

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Սեպտեմբերի 9-ին Երեւանի Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքների առաջին ատյանի դատարանում սկսվելու է «Վանո Սիրադեղյան, Վահան Հարությունյան եւ ուրիշներ» (քրեական գործ թիվ 62202499) դատավարությունը, որը, հասկանալի է, արդեն հասարակական մեծ հնչեղություն է ծնել բերել: Հասկանալի է նաեւ զանգվածային լրատվամիջոցների սեւեռուն ուշադրությունը: Սակայն այդ ուշադրությունը երբեմն այնքան «սեւեռուն» է, որ, ճիշտ է՝ փոքր, բայց անճշտություններ են սպրդում մամուլ, հեռուստատեսություն, ռադիո: «Ազգն» արդեն տեղեկացրել է, որ դատավարությունը նախագահելու է Մալաթիա-Սեբաստիա առաջին ատյանի դատարանի դատավոր Ռազմիկ Թովմասյանը: Պրն Թովմասյանը նույնիսկ համաձայնեց բացառիկ հարցազրույց տալ «Ազգին»: Մեկ-երկու օր հետո, սակայն, Արմենպրեսի բերնով տեղեկատվություն տարածվեց, որ դատը վարելու է... Ռազմիկ Թորոսյանը: Ո՞վ է Ռազմիկ Թորոսյանը, ո՞ր դատարանում է աշխատում: Ավելորդ հետաքրքրություն չցուցաբերեցինք: Եղածը պարզապես համարեցինք վրիպում եւ կրկին հիշեցնենք, որ դատավարությունը նախագահելու է Ռազմիկ Թովմասյանը:

Ո՞ւմ հետ է գնալու Վանո Սիրադեղյանը դատարան եւ ովքեր են նրան մեղադրելու

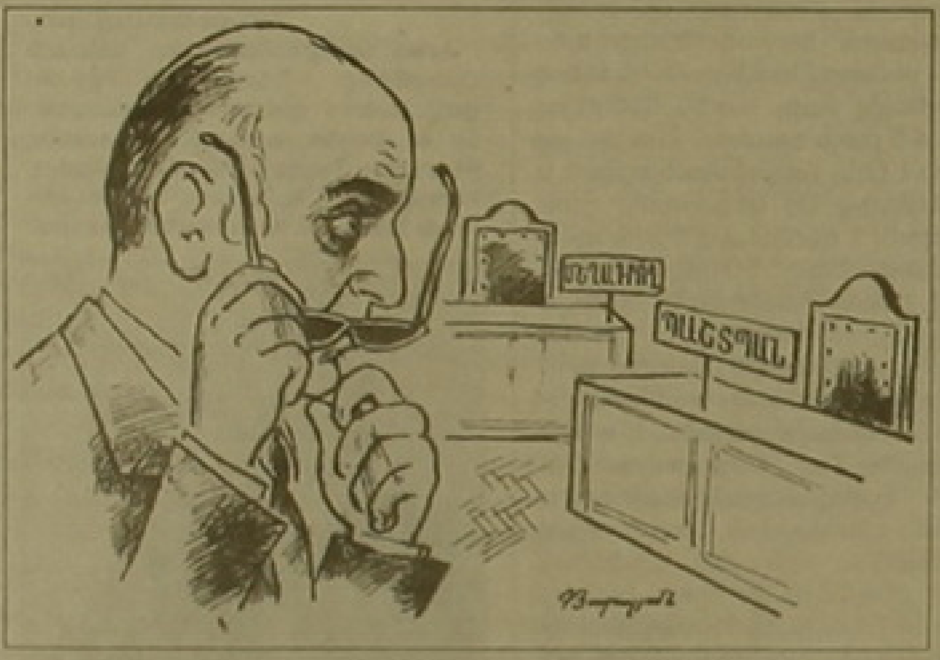

Այս սխալմունքը ներելի է հարկավ: Սակայն կան մի քանի իրողություններ, որոնց պատասխանները չեն տրված: Ինչո՞ւ, մինչեւ դատավարության սկիզբը, մամուլում հրապարակվեց այս գործի մեղադրական եզրակացությունը, որը, ինչպես մեր հարցազրույցի ժամանակ նշեց պրն Թովմասյանը, սխալ էր, անթույլատրելի: Մյուս կողմից, մամուլում հրապարակվում են գործով մեղադրյալ (այժմ արդեն՝ ամբաստանյալ) Վահան Հարությունյանի ցուցմունքները: Ո՞ւմ է ցուցմունք տալիս Վահան Հարությունյանը, ինչո՞ւ, երբ դատավարությունը դեռ չի սկսվել եւ նրանից ցուցմունք պահանջելու իրավունք ունի միայն դատարանը: Անշուշտ, հասկանալի է որեւէ թերթի շահագրգռությունը: Բայց պետք է պահպանվեր օրինականությունը...

Առաջին ատյանի դատարաններից մեկում շարունակվում է Արմեն Տեր-Սահակյանի խմբի դատավարությունը, որտեղ հնչող մեղադրանքների, բացատրությունների, ցուցմունքների ու վկայությունների բացարձակ մեծամասնությունն առնչվում է սեպտեմբերի 9-ին սկսվող դատավարության արդեն որպես ամբաստանյալ հանդես եկող անձանց: Բավականին ձգձգվող այս դատավարությունը դեռ չի ավարտվել, ոչ մեկն իրավունք չունի Արմեն Տեր-Սահակյանին կամ նրա հետ մեղադրյալի աթոռին նստած ուրիշ որեւէ մեկին համարել մարդասպան, գող, շորթող, քանի դեռ չի հնչել դատարանի մեղադրական եզրակացությունը եւ չի հրապարակվել դատավճիռը: Հայտնի էլ չէ, թե այս դատավարությունը ե՞րբ է ավարտվելու: Դատավարության ընթացքում հնարավոր են ամենաանսպասելի շրջադարձեր, որոնք, ի վերջո, կարող են արմատապես ազդել սեպտեմբերի 9-ին սկսվելիք դատավարության արդյունքների վրա:

Առավել զարմանալի թվաց Վանո Սիրադեղյանի պաշտպանությունն ստանձնած Տիգրան Ջանոյանի վարքը: Ոչ ոք չի ուզում կասկածել պրն Ջանոյանի արհեստավարժությանը, առավել եւս երբ նրա մասին հարգանքով են խոսում եւ գործընկերները, եւ դատավորները, եւ դատախազության աշխատակիցները: Երբ պրն Ջանոյանի հետ պայմանավորվեցինք հարցազրույց անցկացնել հատուկ «Ազգի» համար, փաստաբանը սիրով համաձայնեց, աշխատանքային եւ տան հեռախոսահամարներ տվեց՝ հարցազրույցի օրն ու ժամը ճշտելու համար: Սակայն երկու օր հետո պարզվեց, որ պրն Ջանոյանը կամ «տեղում չէ», կամ «տուն չի եկել դեռ»: Ոչ մի կերպ հնարավոր չեղավ գտնել պրն Ջանոյանին: Մտածեցինք, որ փաստաբանն ամեն կերպ խուսափում է հարցազրույցից: Չի ցանկանում երեւալ մամուլում, կամ մեր թերթում: Դա իր իրավունքն է: Բայց հարցի այսպիսի պատասխանը, ինչպես պարզվեց, պարզունակ էր:

Ինչպես երեւում է, պրն Ջանոյանը խիստ ազդվել է Նիկոլ Փաշինյանի դատավարության ժամանակ կրած պարտությունից, քանի փորձում է ողջ մեղքը բարդել «ատորինի եւ օրենքի տեսակետից՝ ամենաանգեն դիտարկելու դեպքում բավական հեղհեղուկ դատավճռի» վրա: «Եթե կուզեք, հայտարարում է նա ի լուր ամենի, այս հակասական իրավիճակն անվանենք պաշտպանական կողմի պարտություն, ես դեմ չեմ: Բայց սա օրինականության պարտությունն է առաջին հերթին»:

Եվ ահա, սեպտեմբերի 9-ից Տիգրան Ջանոյանը մասնակցելու է շատ ավելի բարդ, առավել տաղտուկ եւ հավանաբար երկար ժամանակ պահանջող մի դատավարության, որի ժամանակ պաշտպանելու է ՀՀ քրեական օրենսգրքի շատ ավելի խիստ հոդվածներով մեղադրվող Վանո Սիրադեղյանին: Ինչպիսի՞ տրամադրությամբ է նա մտնելու դատարան: «Նիկոլ Փաշինյանի դատավարությունը եւ դատարանի վերաբերմունքն ինձ՝ որպես փաստաբան-պաշտպանի, բերեց այն համոզման, որ Հայաստանում առաջին ատյանի դատարաններն անպաշտպան են որոշակի մարդկանցից իջեցված պատվերների առջեւ: Եվ սա ինձ հանգեցնում է այն մտքին, որ ես պետք է խորհուրդ տամ իմ պաշտպանյալ Վանո Սիրադեղյանին, որ նա հավանաբար մտածի առաջիկա դատավարությունում դրսից պաշտպանական ներկայացուցիչներ ապահովելու մասին: Թող գան՝ տեսնեն ինչ է կատարվում»:

Իսկ եթե Վանո Սիրադեղյանը հետեւի Տիգրան Ջանոյանի առաջարկությանը՝ հրաժարվի արդեն իսկ ընտրած պաշտպաններից, նոր պաշտպաններ հրավիրի դրսից, ապա ինքնըստինքյան դատավարության սկիզբը կհետաձգվի: Այդպես չվարվելու դեպքում Վանո Սիրադեղյանը վտանգելու է իր պաշտպանությունը: Չէ՞ որ հուսալքված փաստաբան-պաշտպանի հետ դաշտ չարժե գնալ:

Սկսվելիք դատավարության մասին փորձեցինք որոշ հարցեր պարզել նաեւ ՀՀ դատախազությունից: Սակայն... Հավանաբար անչափ փակ դատավարություն է լինելու սա, որովհետեւ դատախազության աշխատակից Հրայր Ավետիսյանը մեր բազմաթիվ զանգերին պատասխանեց, որ դեռեւս ոչինչ պարզ չէ, թեեւ արդեն ծանոթացել էր մեր գրավոր հարցերին: Ինչպես վայել է հմուտ նավարկողներին, պրն Ավետիսյանը առանց որեւէ «ժուռնալիստական խութի» հանդիպելու երեկ բարեհաջող ավարտեց իր աշխատանքը եւ տուն գնաց: Կարծում ենք, որ կարիք չկար պապից ավելի պապ լինել եւ անտեղի կասկածներ թողնել:

Ինչեւէ, սպասենք սեպտեմբերի 9-ին (եթե, իհարկե, դատավարությունը նշված օրը սկսվի): Ի վերջո, մեզ հայտնի կլինեն մեղադրողների անունները (թեեւ այսօր խոսակցություններ են գնում, որ մեղադրանքը ներկայացնողներից են լինելու պարոններ Բաղիրյանը եւ Աշրաֆյանը):

Ամեն դեպքում, կարծում ենք, գոնե այսպիսի հարցերում խորհրդավորություն չպետք է ստեղծեին ոչ մեղադրող կողմը, ոչ էլ պաշտպանության ներկայացուցիչները:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանը եւ Գերմանիան կստորագրեն 1999-2000 թթ. ֆինանսական համագործակցության համաձայնագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 8-ին Երեւան է ժամանում ԳԴՀ կառավարական պատվիրակությունը ֆինանսական եւ տեխնիկական համագործակցության հարցերի վերաբերյալ միջկառավարական բանակցություններ վարելու նպատակով: Պատվիրակությունը գլխավորում է դոկտոր Գերդելերը, որը ներկայացնում է տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման դաշնային նախարարությունը եւ Ասիայի, Միջին եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրների, ինչպես նաեւ ԱՊՀ անդամ պետությունների հետ համագործակցության պատասխանատուն է: Բանակցությունները կտեւեն մինչեւ սեպտեմբերի 10-ը: Ինչպես հայտնեցին Հայաստանում ԳԴՀ դեսպանատանը, բանակցությունների արդյունքներով ծրագրվում է համաձայնագիր ստորագրել Գերմանիայի եւ Հայաստանի միջեւ 1999-2000 թթ. ֆինանսական համագործակցության մասին, ինչպես նաեւ արձանագրություն բանակցությունների արդյունքների մասին:

Բելառուսիան եւ Հայաստանը կքննարկեն ազատ առեւտրի մասին համաձայնագրի նախագիծը

ՄԻՆՍԿ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Բելոռուսիայի Նախարարների խորհուրդը որոշում է ընդունել ազատ առեւտրի մասին Հայաստանի կառավարության հետ համաձայնագրի նախագծի վերաբերյալ բանակցություններ վարելու վերաբերյալ: Ինչպես նշել է արտաքին գործերի առաջին փոխնախարար Վալենտին Վելիչկոն, Նախարարների խորհուրդը հավանություն է տվել համաձայնագրի նախագծին, որով նախատեսվում է բարենպաստ պայմաններ ստեղծել երկու երկրների միջեւ առեւտրատնտեսական համագործակցության հետագա զարգացման համար: Բելոռուսիայի ԱԳՆ-ն նամակ է ղրկել Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչություն բանակցությունների տեղը եւ հնարավոր ժամկետները համաձայնեցնելու առաջարկությամբ:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒՄ

Հայաստանում նախատեսվում է պարտադիր սոցապահովագրության 5 տեսակի ներդրում

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ներկայումս մշակված եւ կառավարության քննարկմանն է ներկայացված «Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության մասին» օրինագիծը: Օրինագծով նախատեսվում է հանրապետությունում պարտադիր սոցիալական ապահովագրության 5 տեսակների ներդրում՝ «Կենսաթոշակային ապահովագրություն», «Ժամանակավոր անաշխատունակության դեպքերից ապահովագրություն», «Գործազրկության դեպքերից ապահովագրություն», «Արտադրությունում աշխատանքային խեղման դեպքերից, դժբախտ պատահարների եւ մասնագիտական հիվանդության դեպքերից ապահովագրություն» եւ «Բժշկական ապահովագրություն»:

Ինչպես հայտնեց ՀՀ սոցապ նախարարության սոցիալական ապահովագրության վարչության պետ Ալեքսանդր Կոստանյանը, օրինագծով կարգավորվում է ապահովագրողների եւ ապահովագրվողների հարաբերությունը, տրվում է նրանց իրավունքների եւ պարտականությունների հստակ ձեւակերպումը, իրավական դաշտ է ստեղծվում ապահովագրավճարների դրույքաչափերի սահմանման համար: Ըստ օրինագծի, պարտադիր ապահովագրության առանձին տեսակներ կարգավորվելու են առանձին օրենքներով: Առանձին օրենքներով են կարգավորվելու նաեւ դրանց ապահովագրավճարների դրույքաչափերը, որոնք փոփոխվելու են եւ յուրաքանչյուր տարվա պետբյուջեի ընդունումից առաջ հաստատվելու ԱԺ կողմից: Սակայն, ըստ Կոստանյանի, փոփոխվող դրույքաչափերը հարկային նոր բեռ չեն դառնալու հարկատուի համար եւ չեն գերազանցելու ներկայումս ՀՀ քաղաքացիների աշխատավարձից պահվող (28+3%) չափը: Կոստանյանի խոսքերով, այդ գումարը, ըստ ապահովագրության տեսակների, բաշխվելու է ենթահաշիվների եւ փոփոխվելու է միայն գումարի բաշխման հարաբերակցությունը:

Կոստանյանի խոսքերով, ՀՀ-ում պարտադիր ապահովագրության համակարգի ներդրումը կսկսվի ԱԺ կողմից օրինագծի վավերացումից հետո:

Մի տնտեսական համագործակցության ընդարձակման մեծ հնարավորությունները

Սկիզբը էջ 1

ՀՀ արտգործնախարարը դեռեւս օդանավակայանում հանդիպումների վերաբերյալ որոշ պարզաբանումներ ներկայացրեց: Նա նշեց, թե քննարկվող խնդիրների բազմաբնույթ լինելը պայմանավորված է նաեւ այն փաստով, որ երկկողմ ու եռակողմ հանդիպումների ժամանակ առաջադրված հարցերն էապես տարբերվում են եռակողմի ժամանակ առաջադրվածներից, քանզի նշված երեք երկրներից յուրաքանչյուրը երկրորդ երկրի հետ առանձին է զարգացնում հարաբերությունները՝ ելնելով միավորող խնդիրների ուրույնությունից: Պրն Օսկանյանը ներկայացրեց այս համագործակցության փոխշահավետությունը: Հայաստանի եւ Իրանի համար Հունաստանը կամուրջ է դեպի Եվրոպա, իսկ Հայաստանն ու Իրանը Հունաստանի համար կամուրջ են Կովկաս եւ Միջին Արեւելք մուտք գործելու:

Պրն Պապանդրեուի հետ նույն օրը ավելի ուշ կայացած հանդիպումը գնահատելիս ՀՀ արտգործնախարարն ասաց, որ այդ երկկողմ քննարկումը տեղի ունեցավ հյուրի նախաձեռնությամբ եւ առաջադրված հարցերի առումով բավականին հետաքրքրական էր: Մասնավորապես տեղեկացանք, որ քննարկվել են տարածաշրջանային խնդիրներ, այդ թվում Լեռնային Ղարաբաղի հարցը, Թուրքիայի հետ մեր երկու երկրների հարաբերությունների հետագա ընթացքի ուղղությունը, Կոսովոյի ներկայիս դրությունը: Ի դեպ, պրն Պապանդրեուն այդ հարցի կարգավորման ակտիվ մասնակիցներից է:

Նույն օրը Հունաստանի արտգործնախարարը հանդիպեց վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի հետ, ավելի ուշ՝ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ:

Պրն Օսկանյանը «Զվարթնոց» օդանավակայանում ընդամենը կեսժամ ընդմիջումից հետո դիմավորեց եւ Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտգործնախարար պրն Խարազիին, որին դիմավորելու էր եկել նաեւ Հայաստանում Իրանի դեսպանատան պատվիրակությունը՝ ժամանակավոր հավատարմատար պրն Դուրբանիի գլխավորությամբ: Վերջինս առայժմ կատարում է դեսպանի պարտականությունները: Պաշտոնական հայտարարության սահմանները պահպանած պրն Խարազին սոսկ նշեց, որ համագործակցությունը զուտ տնտեսական բնույթի է եւ ուղղված չէ որեւէ երկրի շահերի դեմ: Ավելի ուշ Իրանի արտգործնախարարին ընդունեց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

Այսպիսով, ամենակարեւորը՝ փաստաթղթերի ստորագրումն առջեւում է. հայ-իրանա-հունական հարաբերությունների սահմաններն, ըստ ամենայնի, ընդարձակվելու բավականին

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 9 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh համակարգչային ցանցով «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԸՆԹԱՑԻԿ

Արշակ Սադոյան. «Ես ընկալվում եմ որպես Դոն Քիշոտ»

Հայաստանյան դատաիրավական մարմինների եւս մեկ փառազրկում

«Ես հայտարարում եմ ոչ ես, ոչ որեւիցե մոտիկ իմ բարեկամ Հայաստանում որեւիցե օբյեկտի սեփականաշնորհմանը չեմ մասնակցել, որեւիցե վարկ ոչ խոշոր, ոչ էլ փոքր չափի, չեմ վերցրել: Հրանտ Բագրատյանի արտահայտությունները ես համարում եմ բացահայտ սուտ, որը նպատակ ունի ինձ վարկաբեկել», երեկ լրագրողների միությունում արձանագրեց ԱԺ պատգամավոր եւ ԱԺՄ վարչության անդամ Արշակ Սադոյանը: Ասուլիսն ապացույցն էր Արշակ Սադոյանի նպատակասլաց հետեւողականության՝ շարունակել ՀՀ նախկին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի դեմ ծավալած գործողությունը: ԱԺ պատգամավորը հրապարակեց նաեւ Կենտրոն, Նորք-Մարաշ համայնքների դատախազի ավագ օգնական Սամվել Թադեւոսյանի պաշտոնական պատասխանը, որով դատախազությունը մերժում էր Հրանտ Բագրատյանի դեմ քրեական գործ հարուցել, քանզի Արշակ Սադոյանի տրամադրած փաստերում չի գտնվել հանցակազմ:

Արշակ Սադոյանն իր քննադատության հաջորդ թիրախ դարձրեց հայաստանյան դատաիրավական մարմինները, ի դեմս Սամվել Թադեւոսյանի՝ հիշեցնելով, թե սույն իրավապահը Նիկոլ Փաշինյանի դեմ հարուցված մեղադրանքներում հայտնաբերել է հանցակազմ. «Այն ժամանակ նա հաստատում էր, թե հանցակազմը առկա է, այսօր՝ ոչ»:

Կամ բացարձակ անգրագետ, կամ կառավարելի՝ վերեւից եկած հրահանգներով

Պատգամավորը պնդեց, որ Սամվել Թադեւոսյանը «կամ պետք է կույտա, որ ինքը ստահոդ զրպարտիչ է, կամ վերեւից եկած հրահանգներով, գուցե անձնական շահագրգռվածությամբ, կամ էլ մասնագիտական բացարձակ անգրագիտություն ցուցաբերելով չի կարողացել քննել իմ դիմումը եւ գտնել հանցակազմ»: Ընդ որում, Արշակ Սադոյանը ավելացրեց, թե հիշյալ Սամվել Թադեւոսյանը «հազիվ թե ինքնուրույն է լուծել խնդիրը», ենթադրվում է, որ նա վերեւից ցուցումներ է ստացել, սակայն «վերեւ» հասկացությունը այդպես էլ չպարզաբանվեց: Արշակ Սադոյանը հեռատեսորեն նշեց, որ իրեն սպասում է լուրջ առճակատում դատախազական մարմինների հետ՝ զրպարտանքի մեղադրանքով, ուստի պետք է զերծ մնալ ապացուցման չենթարկվող պնդումներից: Դատախազությունից պատգամավորին ուղղված գրության մեջ նշված էր, որ պատասխանից դժգոհ լինելու պարագայում դիմումատուն կարող է բողոքարկել որոշումը: Արշակ Սադոյանը ոչ միայն բողոքարկելու է, այլեւ Սամվել Թադեւոսյանից սպասում է վերը բերված իր հայտարարության գնահատականը: Դատախազի ավագ օգնականը պետք է ընդունի երեք մեղքերից մեկը. ա) կամ ղեկավարվել է վերեւից եկած հրահանգներով, բ) կամ մասնագիտորեն բացարձակ անգրագետ է, գ) կամ անձնական շահագրգռություն է ունեցել՝ Հրանտ Բագրատյանի դեմ քրեական գործ չհարուցելու:

Արշակ Սադոյանն, ըստ քրեական օրենսգրքի 131-րդ հոդվածի, սահմանեց զրպարտությունը. «Անձը նսեմացնող ակնհայտ սուտ լուրերի տարածումը կոչվում է զրպարտություն եւ պատժվում է 1-5 տարի ազատազրկմամբ»: Պատգամավորը հիշեցրեց հունիսի 30-ին նախկին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի ասուլիսում հնչած այն մտքերը, որոնք իր համոզմամբ, հիմք են Հրանտ Բագրատյանին ազատազրկելու համար: Հիմնական մեղադրանքը իր մոտիկ ազգականներին պատկանող սեփականության ցուցակն էր, որը տպագրվել էր նաեւ հունիսի 31-ի «Ազգ» օրաթերթում: Արշակ Սադոյանը վկայեց, որ իր աները մահացել է 94 թ. մայիսի 27-ին, նա Վրաստանի քաղաքացի էր, հիվանդ է եղել տեւական ժամանակ քաղցկեղով, հետեւաբար չէր կարող որեւիցե մասնակցություն ունենալ 94 թ.-ից Հայաստանում ծավալված սեփականաշնորհմանը: Իսկ ինքը, լինելով բարձրաստիճան պաշտոնյա, հավատարիմ է եղել օրենքի տառին եւ չի զբաղվել ձեռներեցությամբ: Արշակ Սադոյանը չհիշեց Հրանտ Բագրատյանի այն մեղադրանքը, ըստ որի ԱԺՄ-ին թույլ են տվել դառնալ խորհրդարանական կուսակցություն եւ որպես հատուցում՝ կուսակցական գործիչներն այսօր գործուն քննադատում են նախորդ իշխանություններին, բայց հիշեց, որ հանրապետության դատախազ Աղվան Հովսեփյանն իր հետ զրուցելիս Հրանտ Բագրատյանի արտահայտած մտքերը համարել է լիարժեք զրպարտություն, ի՞նչն է փոխվել, պարզ չէ:

ԱԺ պատգամավորը ներողություն խնդրեց հասարակությունից, որովհետեւ մեր դատաիրավական օրենսդրության անկատարության պատճառով ինքն այսօր անկարող է դատի տալ ոչ միայն Հրանտ Բագրատյանին, այլեւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին եւ հանրապետության նախորդ ղեկավարներին, որոնք մեղավոր են ցրտի եւ խավարի մեջ Հայաստանը խորասուզելու ու Հայաստանից բազմաթիվ մարդկանց արտագաղթի համար: Պետական իշխանությանը քաղաքացին իրավունք չունի քրեական պատասխանատվության կանչելու, դրանով իրավասու է զբաղվել միայն դատախազությունը: Առայժմ Արշակ Սադոյանն աջակից փաստաբանական խմբի հետ ձեւակերպումներ է փնտրում քաղաքացիական հայցով դատարան դիմելու:

Պատգամավորը հավաստիացրեց, որ ինքը ոչ թե ամիսը մեկ, այլ ավելի հաճախ վերստին բարձրացնելու է մազութի, վարկերի, կոնյակի գործարանի եւ «թալանված սեփականության» հարցերը, պայքարելու է, որպեսզի «պատվիրված համերգներ չլինեն դատաիրավական համակարգում, որպեսզի զանգվածային լրատվության միջոցները կարողանան ազատ, անկախ գործել»: Լրագրողի այն հարցին, թե ինչու հատկապես իր դեմ է ուղղվել Հրանտ Բագրատյանի զայրույթը, Արշակ Սադոյանը պատասխանեց. «Ես ընկալվում եմ հասարակության մեջ որպես Դոն Քիշոտ, որն անձնական շահերով չի առաջնորդվում»: Սադրիչ այն հարցին, թե այդ դեպքում ինչու՞ ԱԺ վերջին քվեարկությանը, երբ կրկին դրված էր վարկերի հարցը, ինքը չմասնակցեց եւ բացակայեց դահլիճից, Արշակ Սադոյանը փիլիսոփայորեն արձագանքեց. «Քվեարկությունը չէր ազդելու բյուջեի ճողվածքի վրա, եւ ես ինձ չէի կոտրի մասնակցելու քվեարկության»: Առավել նախընտրելի է, առանց քվեարկության, խոսափողից հայտարարություններ կատարել:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

ԱՏՈՄԱԿԱՅԱՆ

Ինչպես պաշտպանվել վթարի դեպքում

Սեպտեմբերի 8-ին եւ 9-ին Արմավիրի մարզում անցկացվելու է հրամանատարաշտաբային ուսումնավարժություն ՀԱԷԿ-ի վթարի դեպքում բնակչության պաշտպանության միջոցառումներ կազմակերպելու թեմայով: Ընդգրկված են Արմավիրի, Մեծամորի եւ Վաղարշապատի քաղաքապետարանները, Արշալույսի, Ակնալճի, Լենուղու եւ Մայիսյան համայնքները (որոնք ավելի մոտ են ատոմակայանին), խոշոր արդյունաբերական ձեռնարկությունները, քաղաքացիական պաշտպանության գնդի եւ արագ արձագանքման փրկարար ջոկատի ստորաբաժանումները, ինչպես նաեւ միջազգային դիտորդներ: Դիմեցի ՀՀ կառավարությանն առընթեր արտակարգ իրավիճակների բնակչության եւ տարածքների պաշտպանության վարչության պետ, գնդապետ Սերգեյ Ազարյանին:

– Պրն Ազարյան, միջոցառումներն ի՞նչ նպատակ ունեն:

– Հիմնական նպատակը՝ արտակարգ իրավիճակներում մեծացնել քաղաքացիական պաշտպանության աշխատանքների օպերատիվությունը՝ համայնքների անմիջական մասնակցությամբ: Միջոցառումներ կազմակերպվելու են նաեւ հանրապետության մյուս բնակավայրերում:

– Ինչպե՞ս է կազմակերպվում հակաճառագայթային պաշտպանությունը:

– Քանի որ ճառագայթային նյութերն անտեսանելի են եւ չունեն մարդու վրա ներգործելու որեւէ արտաքին հատկանիշ, անհրաժեշտ է բնակչությանը ժամանակին տեղեկացնել ճառագայթային արտանետումների մասին, որն ազդարարվում է C-40 սիրենի շչակի ընդհատվող կանչի միջոցով: Սա օդային տագնապ է, իսկ շչակի անընդհատ կանչը նշանակում է ուշադրություն բոլորին: Ճառագայթային վտանգի ազդարարման ժամանակ բնակիչները մնում են իրենց բնակարաններում կամ աշխատատեղերում, փակում պատուհաններն ու դռները եւ սպասում արտակարգ իրավիճակների վարչության հրահանգին ռադիոյով կամ հեռուստատեսությամբ:

Բնակչության հակաճառագայթային պաշտպանության հիմնական եղանակներն են. բնակչության պատսպարում պաշտպանական կառույցներում, բնակչության տարահանում, բնակչության կողմից անհատական միջոցների օգտագործում:

Ճառագայթային արտանետումների ժամանակ բնակչությունը պատսպարվում է ապաստարաններում, հակաճառագայթային թաքստոցներում, նկուղներում, գյուղական վայրերում՝ մառաններում ու բանջարեղենի պահեստներում, ուր կարելի է պաշտպանվել ռադիոակտիվ վարակից, որը կարող է ընկնել հագուստի, մաշկի վրա եւ անցնել շնչուղիներ: Այս դեպքում նրանք պարտավոր են կրել անհատական գազի եւ մեկուսացնող միջոցներ: Դրանք են շնչադիմակները, հակափոշային գործվածքային դիմակները, հակագազերը, պաշտպանական արտահագուստները եւ այլն: Որից հետո կատարվում է տարահանում:

Տարահանման վերաբերյալ տեղեկություն ստանալուց հետո բնակիչները ներկայանում են հավաքատեղի՝ իրենց հետ ունենալով անհրաժեշտ իրեր եւ փաստաթղթեր:

– Ինչպիսի՞ կանխարգելիչ միջոցառումներ են կիրառվում ռադիոակտիվ ճառագայթման դեպքում:

– Առաջին հերթին կազմակերպվում են բուժպրոֆիլակտիկ միջոցառումներ յոդային հաբերով. մեծերի համար՝ 260 մգ, փոքրերին՝ 130 մգ: Երկու դեպքում էլ հաբը բաժանվում է 2 մասի եւ օրական ընդունվում կես հաբ ջրով կամ թեյով, իսկ երեխաները՝ 65 մգ մանրացված հաբը՝ 0,25 բաժ. ջրով կամ կիսելով: Յոդային կանխարգելումն իրականացվում է մեծերի համար՝ 1-10 օր, հղի կանանց եւ մինչեւ 3 տարեկան երեխաների համար՝ 1-2 օր: Հաբերն արգելվում է ընդունել յոդի նկատմամբ զգայնություն, վահանաձեւ գեղձի հիվանդություն ունեցողներին, յոդ պարունակող դեղամիջոցներ ընդունողներին: Յոդային հաբերի ընդունման ժամանակ կարող է առաջանալ անցանկալի ազդեցություն, սրտխառնոց, որկրում, հարբուխ եւ այլն, որոնք կանհետանան հաբերի ընդունումը դադարելուց հետո:

ՄԱՆԻԿ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
Արմավիր

Երեւանի ՆԳ վարչությունը «տոկոսամանիայով» չի տառապում

Հայաստանի պատմության մեջ առաջին անգամ Երեւանի ներքին գործերի վարչության նստավայրում երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսին խանդավառ լրագրողների մի մեծ խումբ էր ներկայացել: Հանդիպումը մի կողմից ՆԳ նախարարի եւ վարչության պետ, գնդապետ Արոս Ղահրամանյանի բարի կամքի, մյուս կողմից՝ «Ֆեմիդա» հասարակական կազմակերպության նախաձեռնության արդյունք էր, ինչում, ինչպես համաձայնեցին ասուլիսի մասնակիցները, «մի լավ բան կա», այսինքն՝ ՆԳ մարմինները մամուլի հետ համագործակցելու պատրաստակամություն ունեն: Հուսանք, համագործակցությունը «ցուցադրական ելույթներով» (ասուլիսներով) չի սահմանափակվի, եւ լրագրողներն իրենց հետաքրքրող հարցերի վերաբերյալ առավել օպերատիվ եւ սպառիչ տեղեկատվություն ստանալու հնարավորություն ունենան:

Պրն Ղահրամանյանը վարչության պետի պաշտոնն ստանձնել է մոտ 1,5 ամիս առաջ, մամուլի հետ փոխադարձ վստահության մթնոլորտում աշխատելու կողմնակից է, ուզում է, որ թերթերում օդից լսված բաներ չգրվեն, միայն՝ ստուգված, ճշմարիտ տեղեկատվություն, «որքան էլ դառը լինի ճշմարտությունը»: «Տոկոսամանիայով» չի հրապուրվում, համակարգի ռեալ իրավիճակն առանց թաքցնելու ներկայացնելու կողմնակից է: Իսկ իրավակարգը 1999 թ. անցած 8 ամսվա կտրվածքով այսպիսին է. Երեւանում արձանագրվել է 2483 հանցագործություն, որից 1965-ը՝ քրեական հետախուզության գծով: Սա 251-ով (քրեական հետախուզության գծով՝ 161-ով) ավելի է, քան նախորդ տարվա ցուցանիշը, ասել է թե՝ հանցագործությունների թիվն ընդհանուր առմամբ աճել է, ծանր հանցագործությունների պարագայում (519)՝ 4-ով: Հանցագործությունների հիմնական «տեսակներին» պետական եւ անձնական գույքի դեմ կատարվող ոտնձգություններն են. հիշյալ ժամանակահատվածում տեղի են ունեցել 200 պետական եւ 622 անձնական գույքի հափշտակության դեպքեր՝ նախորդ տարվա 127-ի եւ 607-ի դիմաց: Հանցագործությունների աճը պրն Ղահրամանյանը բացատրում է մի կողմից սոցիալական իրավիճակի վատթարացմամբ, մյուս կողմից՝ հանցագործությունները չթաքցնելու ՆԳ վարչության կեցվածքով (թաքցվում են հիմնականում «մանր-մունր բուդկաների» հետ կապված դեպքերը): Ինչ վերաբերում է հանցագործությունների բացահայտմանը, ապա վերջինս 4 տոկոսով նվազել է, ծանր հանցագործությունների դեպքում, ընդհակառակը՝ բարձրացել է 11,5 տոկոսով (68,2՝ նախորդ տարվա 56,7 տոկոսի դիմաց):

Երեւանյան բնակարաններից մեկում հայտնաբերված եւ վնասազերծված վարձու մարդասպանների խմբի եւ «Շմայս» մականունով հայտնի Սամվել Մովսիսյանի ձերբակալության վերաբերյալ հավելյալ տեղեկություններ ստանալու «Ազգի» եւ «Հայոց աշխարհի» փորձերն անհաջողության մատնվեցին. պրն Ղահրամանյանը պարզաբանեց, որ առաջինը ՆԳ նախարարության քրեական հետախուզության գլխավոր վարչության (ՔՀԳՎ) վարույթում է, երկրորդը՝ ՔՀԳՎ եւ 6-րդ բաժանմունքի տնօրինության տակ, ուստի ինքն իրավասու չէ այդ մասին խոսել: Համակարգի տեխնիկական հագեցվածությունն անբավարար գնահատելով՝ վարչության պետը տխուր զուգահեռ անցկացրեց հայաստանյան ՆԳ մարմինների եւ նրանց ամերիկյան գործընկերների հնարավորությունների միջեւ՝ համեմատության եզրերը պարզապես բացառելով: Համակարգի նկատմամբ քաղաքացիների վստահությունը բարձրացնելու միակ միջոցն, ըստ նրա, հոգատար, ուշադիր վերաբերմունքն է: ՆԳ աշխատակիցները պարտավոր են «յուրաքանչյուր քաղաքացու մարդավայել ընդունել, վերաբերվել ինչպես հարազատների»:

ՆԳ մարմիններում, հատկապես քննչական մեկուսարաններում ընդունված ուժային դրսեւորումները կանխելու վերաբերյալ «Ազգի» հարցին պատասխանելով, պրն Ղահրամանյանը չհամաձայնեց հարցադրմանը («ընդունված» լինելու վարկածին), թեպետ խոստովանեց, որ երբ համակարգի աշխատակցի՝ ՆԳ բաժին ներկայանալու պահանջը չի կատարվում, կամ «սովորված թմրամոլը հարցաքննության ժամանակ դիմացդ նստում, քեզ ձեռ է առնում», մնում է դիմել ուժային հնարների: Վարչության պետը պատրաստակամություն հայտնեց լրագրողներին հարցաքննությունների ներկա լինելու հնարավորություն ընձեռել՝ համոզվելու համար, որ ՆԳ աշխատակիցների համբերությունն էլ կարող է հատնել:

ՆԳ վարչության կառուցվածքում կատարված փոփոխությունների (4 բաժանմունքի լուծարման) արդյունքում կադրային կրճատումներ են իրականացվում՝ 15 հաստիք ներկայացված է կրճատման, բաժանմունքներից ազատված հաստիքները բաշխվել են բաժինների միջեւ՝ օպերատիվ աշխատանքները խթանելու միտումով: Լրագրողների հարցերը մտահոգությունների «կծիկ» էին՝ կապված մասնավորապես «ոստիկանի բարոյական նկարագրի», արգելքներին հակառակ շարունակվող ծխախոտավաճառության, այլեւ հեռու վայրերում շարունակվող փողոցային առեւտրի հետ: Իսկ ավտոտեսուչների շահախնդիր գործողությունների առնչությամբ աննախադեպ թեժ եւ շահագրգիռ խոսակցություն ծավալվեց: Հատկապես մտահոգ էին «Ա1+»-ի եւ «Ազգ» հեռուստաընկերությունների թղթակիցները, որոնք, անձամբ առնչվելով ավտոտեսուչների մեծամտություններին, վկայեցին, որ լրագրողի վկայական չունենալու դեպքում «ոտքով-գլխով կորած էին»: Պրն Ղահրամանյանը խոստացավ ուժեղացնել հսկողությունն ավտոտեսուչների նկատմամբ՝ հավաստելով, որ ամեն օր 1-1,5 ժամ ոտքով է շրջագայում, ու վայ նրան, ով չարաշահման պահին ձեռքը կընկնի: Լրագրողները տեղեկացան նաեւ, որ կին ավտոտեսուչների թիվը չափազանց սահմանափակ է. համակարգում աշխատում է 8 կին՝ հակառակ տղամարդ գործընկերների դժգոհությանը (կին ավտոտեսուչները խուսափում են գիշերային հերթափոխերից): «Մյուս նեգատիվ բաների մասին չեմ ասում», բազմանշանակ ավելացրեց Երեւանի գլխավոր ոստիկանապետը:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Սկիզբը էջ 1

Այսքանը Բոննում, որի մանրամասներին միգուցե հարկ լինի առանձին անդրադառնալ: Բայց մինչ այդ, ՀՀ ԱԺ պատվիրակությունը, մասնավորապես նախագահ Կարեն Դեմիրճյանը «շրջանցեց» պաշտոնական ծրագրի շրջանակները, ներկաներից մեկի բառերով՝ «իր հանդիպումը նվեր անելով գերմանահայ գաղութին»:

«Կարծում եմ՝ կարիք չունեմ ներկայացնելու մեր ԱԺ նախագահին, ավելի ճիշտ եմ համարում ներկայացնել առիթը՝ Գերմանիայի պառլամենտարիզմի 50-ամյակն է լրանում, եւ ի թիվս այլոց, հրավիրվել ծը պաշտպանված կլինի, զերծ որեւէ ճնշումից: Հետաքրքիր բան է՝ սփյուռքահայը ուրիշ երկրում կորցնում է, վրան չի ազդում, իսկ հայրենիքում ասում է՝ կորավ, փոխարեն ուրախանա, որ գոնե հայրենիքում կորավ:

Ուզում եմ, որ հպարտ ասենք, որ հայ ենք, որ ծաղկող հայրենիք ունենք, որի գիտությունը գիտություն է, մշակույթը՝ մշակույթ: Մեր հայրենիքը կարող է թռիչքներ անել, Ճապոնիան, մյուսներն ավելի մեծ ավերակներից դուրս եկան: 20-ականներին Հայաստանն ավելի վատ վիճակում էր, հետո տեսեք ինչի հասանք: Հիմա ավելի ծանր վիճակում ենք, ո- մերժենք, անցյալի լավը վերցնենք, նորը կառուցենք: Երկու գործ գոնե արվեց՝ անգրագետ ժողովուրդը դարձավ ժամանակակից ինտելեկտուալ, ստեղծվեցին պրոֆեսիոնալ խմբեր գիտնականների, բժիշկների, ուսուցիչների: Հիմա դժվար պայմաններից երեխա չեն ունենում: 1984-ը ամենալավ տարին էր. Հայաստանում ծնվածների 51 տոկոսը տղաներ էին»:

Իրավական դաշտի, պետական մեխանիզմների կայունության վերաբերյալ հարցին ի պատասխան ԱԺ նախագահն ասաց, թե Սահմանադրությունն, օրինակ, պիտի կատարելագործվի: 3-րդ իշխանու-

«Հայաստանը խոր վիրապի մեջ է, միակ ելքը բարձրանալն է», ասաց Կ. Դեմիրճյանը՝ խոստանալով հասցնել նավահանգիստ

են նաեւ ՀՀ ԱԺ նախագահն ու իր գլխավորած պատվիրակությունը՝ տիկին Դեմիրճյան, ԱԺ արտաքին հարաբերությունների մշտական հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյան, «Կայունություն» պատգամավորական խմբի ղեկավար Հովհաննես Հովհաննիսյան», ասաց Գերմանիայում ՀՀ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանը կիրակի սեպտեմբերի 5-ին Քյոլնի եկեղեցու սրահում հավաքվածներին:

«Էլի ամբիոն են սարքել», ժպիտը դեմքին դժգոհեց Կարեն Դեմիրճյանը, ոչ այնքան մարդաշատ հանդիսասրահին խոսքն ուղղելով՝ «Համարենք, որ իրար կողքի նստած զրույց ենք անում: Ուրախության հետ տխրում եմ, որ հայրենիքի զավակները հայրենի երկրում չեն գտնվում: Բայց էդպիսին է մեր պատմական ճակատագիրը: Պիտի մտածենք՝ ինչպե՞ս պիտի լինի, որ հայրենիքի զավակներն արդեն մի կտուրի տակ: Հայրենիքից խաբրիկ մը բեր, ասում էին: Ես միշտ հաջողության խաբրիկներ եմ բերել, հիմա էլ պահն է, որ խաբրիկը ուրախացնող չէ, բայց հուսադրող պիտի լինի: Ընտրություններից հետո մեր երկրի քաղաքական կայունությունն ավելի ամուր է: Մեր երկրի առջեւ 2 կարեւոր հարց կա՝ սոցիալական եւ տնտեսական: Ձգտում ենք ստեղծել իրավական պետություն, Եվրոպայի լիիրավ անդամ լինել»:

«Հիմա ապրում ենք սոցիալ-տնտեսական ճգնաժամ, ասաց ԱԺ նախագահը՝ խոսելով գործազրկության, «դեինդուստրացված» արդյունաբերության, գյուղատնտեսության, կապիտալ շինարարության, խնայդրամարկղներում երբեւէ եղած գումարների մասին: Հիմա կասեք հուսադրողը ո՞րն է, պատասխանեմ՝ մեր հայրենիքը մի կացութաձեւից անցել է մեկ ուրիշի, տնտեսության ազատականացման ճանապարհով, ժողովրդավարության հենքի վրա, եւ հետդարձ չի լինելու: Հայաստանը գտնվում է խոր վիրապի մեջ, ոչ աջ, ոչ ձախ կարող է գնալ, միակ ելքը վեր բարձրանալն է: Վիճակն այնքան ծանր է, որ բոլորս պիտի ջանքերը միացնենք: Եվ անհրաժեշտ պայման են դառնում միասնությունը եւ կայունությունը: Մի քանի ամիս հետո մեր երկրի զարգացման կոնցեպցիան պիտի ներկայացնենք:

Յուրաքանչյուր հայ իր գործը պիտի դնի հայրենիքում, չվախենալով, թե կկորցնի: Չմտածենք, թե սփյուռքին եկել համոզում, ֆռացնում եմ: Հիշեցնեմ Քենեդու խոսքերը՝ «Դուք մի հարցրեք՝ ի՞նչ է տվել Ձեզ Ամերիկան, հարցրեք՝ ի՞նչ եք տվել դուք Ամերիկային»: Դուք պիտի դառնաք դիստրիբյուտորներ, դիլերներ: Ես ձեզ պետության անունից եմ ասում՝ մեր գոր- րովհետեւ հոգեբանորեն ենք ջարդված: Ոչ մեկի օգնությամբ հայրենիք չեն զորացնում, ամեն մի ընտանիք իր հարցերը ինքն է լուծում, խելոք ժողովուրդը իր բարեկամների թիվն է ավելացնում, երբ չի կորցնում իր արժանապատվությունը: Այս երկիրը շատ ուսանելի է, կարգապահ, օրինակելի: Նպատակ ունենք Գերմանիայի հետ ավելի ակտիվ համագործակցել»:

Դահլիճը հարցեր շատ ուներ: Կարեն Դեմիրճյանը բոլորին խնդրում էր խոսափողը հնարավորին մոտ պահել, բոլորի հետ խոսում էր դու-ով, մտերմիկ հարցուփորձ անում՝ լավ, իրանահա՞յ ես, որտեղի՞ց, Շիրազի՞ց, Թեհրանի՞ց... Երեւանում որտե՞ղ ես սովորել, ի՞նչ ես արել... Դժվար, նեղ թվացող հարցերին ի պատասխան մի քիչ ժպիտ, մի քիչ հումոր էր խառնում ու... Ոչ ոք չդժգոհեց, թե հարցին պատասխան չտվեց, միայն տարիքն առած մի մարդ ինձ իր զարմանքն ուղղեց՝ «Տեսքներին նայողը չի ասի, թե դժվար ապրող Հայաստանից են եկել»:

Հայաստան-Սփյուռք համաժողովի մասին հարցեր, բնականաբար, եղան: Խոսվեց նաեւ երկքաղաքացիության մասին: «Բարդ, իրարամերժ սկզբունքներ պարունակող հարց է», որակեց ԱԺ նախագահը: «Բարդ հարցերից առաջինը՝ իսկ մյուս պետությունը համաձա՞յն է երկքաղաքացիության»:

Մյունխենի հայկական հարցերի հասարակությունը տեղեկացրեց, որ 2000-ին Եղեռնի 85-ամյա տարելիցի առիթով Բունդեսթագի նախագահ Թիրզեին նամակներ պիտի հղեն: Այն հարցին, թե ԱԺ նախագահը հենց նրա հրավերով է Գերմանիայում եւ հանդիպման ժամանակ կակնարկի՞ Հայոց ցեղասպանության հարցը, Կարեն Դեմիրճյանը պատասխանեց՝ «Բանակցություններին գնալուց առաջ խոսո՞ւմ են, թե ինչ են ասելու», այնուհետեւ ավելացրեց՝ Հայաստանը պետականորեն է հետամուտ լինում պատմական բոլոր հարցերին», վկայակոչելով ՄԱԿ-ում Ռոբերտ Քոչարյանի ելույթը:

Թեպետ դեսպան Աշոտ Ոսկանյանը սկզբում «հուշել էր», թե պարոն Դեմիրճյանի հետ քննարկում ենք հարցերը ոչ թե այն օրերի հուշով, որ եղել են, այլ, որ կլինեն, բայց սրահն անցյալը չշրջանցեց: Նախ՝ գնահատական էր 14 տարի ղեկավարած երկրին, հասարակարգին, Ալիեւին, Գորբաչովին: «Գորբաչովի կինն այստեղ հիվանդ է, նրա մասին չի կարելի բան ասել, թող լավանա, հետո», ասաց Կ. Դեմիրճյանը եւ դահլիճի ծիծաղը հանդարտվելուց հետո շարունակեց՝ «70 տարվա 14 տարին ես եմ ղեկավարել, ծաղկուն երկիր էր, հայ ժողովրդի պատմության ոսկե էջերում իր տեղը կունենա: Վատը պիտի թյունն անկախ է, թեպետ «դե յուրե դատարանը անկախ է, դե ֆակտո դեռ երկար ժամանակ կա»:

Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպման գնահատականն այսպես ձեւակերպվեց՝ «Դրական այնքանով, որ հանդիպելն ավելի լավ է, քան չհանդիպելը: Դա փակ թեմա է, հայտնի չէ»: «Ղարաբաղյան հարցի լուծումն արդյո՞ք սոցիալական վիճակի բարելավման նախապայման է» հարցին տրվեց հակիրճ պատասխան. «Գերմանիան եւ Ճապոնիան տալիս են պատկերը՝ եթե ռազմական ծախսերի բեռը չունենաս, ավելի հեշտ կլինի սոցիալական խնդիրներ լուծելը»:

«Կարելիություն կա՞ արտագաղթի դեմն առնելու» հարցն էլ տրվեց: «Որպես երեւույթ արտագաղթ 1920-90 թ. չի եղել: 90-ից հետո ստեղծվեց դա եւ մեծ ողբերգություն է», ասաց պրն Դեմիրճյանը: «Երկրաշարժ եղավ, ղարաբաղյան հակամարտություն, անցման շրջանի բարդություններ: Ինչքան էլ «լեկցիա» կարդաս, թե վատ բան է, մի գնա, լեզուն չի պտտվում: Մարդը չի կարողանում ապրել: Նա մի անգամ եւս մեզ վրա ծանր բեռ է դնում, որ բոլորս պիտի ամեն ինչ անենք, որ պետությունը պետություն լինի, որ էս այլանդակությունները չլինեն: Ատամներս սեղմած գնալու ենք եւ հասնելու ենք նավահանգիստ»:

«Հնարավո՞ր է, որ սփյուռքը ներկայություն ունենա ԱԺ-ում» հարցին Դեմիրճյանը պատասխանեց, թե «դա հենց պառակտում կնշանակի. հայրենիքը մեր տունն է, եկեք, ապրեք»: Հաջորդ հարցը՝ «Ձեր գնահատականը ընտրախախտումներին»: «Չլինի՞ պատրաստվում ես հայրենիք գալ, արդեն ընտրություններով ես հետաքրքրվում», ասաց ԱԺ նախագահը եւ շարունակեց, թե նպատակադրված բացասական գործողություններ չեն եղել, մեռած հոգիների, անունների բացակայության դեպքեր հաջորդ անգամ էլ չի լինի, որովհետեւ գտել են աղբյուրը:

Հանդիպման համակրանքի մթնոլորտում միայն մի՝ ավելի «անորակելի» կամ գուցե սիրահարվա՞ծ ակորդ: Հարց՝ «Սովետական Հայաստանի ղեկավարն եք եղել, մեծ, շատ մեծ աշխատանք եք կատարել: Ինչո՞ւ մեր փորձը չի օգտագործվում: Սրանք ասում են դեմոկրատացումը խորացնենք, դեմոկրատացում ասելով ես ավելի շատ քանդել եմ հասկանում»: «Ով որ ասում է դեմոկրատացումը խորացնել, ճիշտ է ասում, մեր հասարակությունը պիտի ազատ արտահայտի այն, ինչ տեսնում է: Ինքն է ընտրել իշխանություն», ասաց Կ. Դեմիրճյանը: Մեր բլոկին ձայն տվեցին, թե Դեմիրճյանը կգա, շինարարություն կլինի, դա կլինի որոշ ժամանակ հետո: Դեմիրճյանը եկել է, որ օգնի, որ միասնական վերլուծենք իրավիճակը»:

Երբ բոլորը վեր կացան, հերթն իմ ձայնագրիչին հասավ: «Էական բանի մասին խոսեցինք, էլի հա՞րց ես տալիս», առարկությամբ այդուհանդերձ ընդունեց:

- Հնարավո՞ր է, որ կառավարությունը մեկ անգամ էլ մտնի ԱԺ սեկվեստրի հարցով:

- Հնարավոր չէ:

- Իսկ հնարավոր տեսնո՞ւմ եք ԱԺ եւ կառավարության բախում բյուջեի հարցով:

- Չէ, ինչո՞ւ պիտի տեսնեմ: Ես տեսնում եմ, որ մեր կառավարությունը եւ մնացած բոլոր օրգանները մեկ նպատակի համար պիտի աշխատեն ժողովրդի բարօրության համար: Ճիշտ կլինի, կընդունենք, ճիշտ չի լինի, չենք ընդունի: Բյուջեն չի կրճատվել, մի հոդվածից մյուս հոդվածին է գնացել: Սեկվեստր չի եղել, տեղափոխումներ են եղել:

- Այդուհանդերձ՝ սոցիալական հարցերը դեռ երկա՞ր սպասել կտան:

- Ես այդպես կատեգորիկ եզրակացության չէի գա, ուղղակի որոշ տեղերում որոշ չափով տեղաշարժ է եղել, այն տեսակետից, որ անմիջական ազդեցություն ունեցող ոլորտներում ոչ մի բան չի փոխվել:

- «Իրավունք» թերթը վերջերս գրել էր, թե արտագաղթի նոր ալիք է սպասվում՝ տարեվերջին հասնելով 8-10 հազարի: Ձեզ ձայն տվածներն էլ անշուշտ հույսները կորցրած դրանց շարքերում են: Դուք Ձեր կուսակցության ժողովրդականության անկում չե՞ք նկատում:

- Ոչ, չեմ նկատում: Դրանք եզրակացություններ են, որոնց հիմքը չեմ կարողանում գտնել, չեմ կարողանում գտնել, թե ինչու 10 հազարը էդ կուսակցությամբ եւ ոչ այլ կուսակցությամբ:

- Ո՞վ է ասել, թե դա հենց այդ ընտրազանգվածն է, միջամտեց ԱԺ արտաքին հարաբերությունների մշտական հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյանը ու հետագա հարցերին ինքը պատասխանեց. ժողովրդի ծանր վիճակից է գալիս, էդ մարդը աշխատատեղ չունի, չի կարողանում իր երեխային կերակրել: Այստեղ հստակեցնել, թե դա որ ընտրազանգվածն է, շատ դժվար է: Ծանր ողբերգություն է, երբ մենք չենք կարողանում ապահովել այն վիճակը, որ մարդը կարողանա իր ընտանիքը նորմալ կերակրել: Սա է խնդիրը:

- Բայց «Միասնություն» դաշինքը հենց նման խնդիրներ լուծել խոստացավ:

- «Միասնություն» դաշինքը մի քանի ամիս է ընդամենը, որ եկել է: Սա ամիսների խնդիր չէ, 10 տարվա հետեւանք է այս բոլորը:

- Մինչեւ տարեվերջ քանի՞ աշխատատեղ կավելանա:

- Այդպես հստակ չի կարելի ասել, ամեն օր քայլեր են արվում: Ընդհանրապես ով կարող է այդպես կատեգորիկ պատասխաններ տալ, դուք նրանից զգույշ եղեք: Երբ մարդը սկսում է ծրագիր իրականացնել, պիտի խորհի, պիտի քննարկի, վերլուծի իրողությունը, տեսնի՝ ինչ ունի-չունի, ծրագիր մշակի: Ամենակարեւորը մենք ծրագիր պիտի ունենանք, որ հասկանանք՝ ո՞ւր ենք գնում, ի՞նչ միջոցներով, ինչո՞ւ, ինչպե՞ս, ո՞ւմ հետ, ի՞նչ միջոցներով պիտի հասնենք լավագույն օրվան:

ԲԻԶՆԵՍ-ԾՐԱԳՐԵՐ

Մեր ներդրումը՝ մեր ուղեղներում

Հայաստանի տնտեսական առաջընթացն այսօր ուղղակիորեն կապված է օտարերկրյա վարկերի ներգրավման եւ այդ վարկերը նպատակային օգտագործելու հետ: Ակնհայտ է նաեւ, որ քիչ թե շատ ստացված վարկերն էլ բանկերը դժվարորեն են հատկացնում ձեռներեցներին՝ պատճառաբանելով ցածրորակ եւ միջազգային կառույցներին ու հիմնադրամներին անհամապատասխան բիզնես-ծրագիրը: Ըստ այդմ էլ օրըստօրե աճում է բիզնես-ծրագրեր մշակող խորհրդատվական ծառայությունների դերը, որոնք Հայաստանում արդեն պատկառելի թիվ են կազմում: Նրանց գործունեության արդյունավետությունը պարզելու համար հանդիպեցինք Հայաստանում ոչ անհայտ (Զարգացման ծրագրեր) ընկերության նախագահ Տարոն Առաքելյանին: Ընկերությունը զբաղվում է բազմաբնույթ գործունեությամբ. բիզնես-ծրագրերի մշակում, ներդրումների խրախուսում, շուկայի ուսումնասիրություն եւ այլն:

- Պրն Առաքելյան, հաճա՞խ են Ձեզ դիմում բիզնես-ծրագրերի մշակման առաջարկներով եւ ի՞նչ արժեն դրանք Ձեզ մոտ ու Հայաստանում ընդհանրապես:

- Հայաստանում բիզնես-ծրագրերը շատ էժան են, իսկ մեզ մոտ՝ ոչ թանկ: Ծրագրերի արժեքը կախված է ծրագրի ծավալներից եւ թե ինչ խորությամբ է ուսումնասիրվում շուկան. եթե լուրջ հարցումներ պետք է կատարվեն եւ լուրջ մարքեթինգ անցկացվի, կարող է գինը մի քանի հազար դոլարից անցնել: Իսկ ընդհանուր առմամբ՝ 7-8 հարյուր դոլարից ոչ պակաս:

- Դրանք բավական մեծ գումարներ են մեր ձեռներեցների համար:

- Միգուցե, սակայն որակյալ ծառայությունը պատշաճ գումար է ակնկալում: Եվ հետո, մենք հարկատու սուբյեկտ ենք եւ անհավասար պայմաններում ենք գտնվում մասնավոր անձանց հետ, որոնք հարկատու չլինելով, ավելի էժան են կազմում բիզնես-ծրագրերը: Մեզ մոտ, ցավոք, սխալ մոտեցում կա բիզնես-ծրագրերի նկատմամբ, որոնք ընդունվում են որպես փաստաթուղթ վարկ ստանալու համար: Իրականում բիզնես-պլանն անհրաժեշտ է բիզնեսը պլանավորելու, հաշվարկելու, ողջ հետագա գործունեությունը ճիշտ պատկերացնելու համար:

- Ինչպիսի՞ ցուցանիշներ կան շուկայի մեր ուսումնասիրությունների արդյունքներում:

- Հայկական շուկայում պասիվություն է տիրում, նկատվում է գների եւ գնողունակության անկում: Դա բազմաբնույթ երեւույթների հետեւանք է: Տնտեսության առաջընթացին շատ է խոչընդոտում կառավարության հաճախակի փոփոխվելը: Ստացվում է, որ մեր կառավարությունն ու վարչապետները հնարավորություն չեն ունեցել հեռանկարային ծրագրերով զբաղվելու:

Օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների բացակայությունը նույնպես էական խոչընդոտ է (նախորդ տարվա համեմատությամբ ներդրումները նվազել են 80 տոկոսով): Որքան էլ հայտարարեն, թե Հայաստանը հաջողությամբ շրջանցեց ռուսական ֆինանսական ճգնաժամը, միեւնույն է, ազդեցությունն ակնառու է, որովհետեւ Հայաստանն արտերկրում դեռեւս ընկալվում է որպես ռուսական միջավայր, եւ յուրաքանչյուր ցնցում Ռուսաստանում հետագա ազդեցությունն է ունենում նաեւ Հայաստանում: Չմոռանանք, որ Ռուսաստանում գտնվող մեր քաղաքացիների Հայաստան հարազատներին ուղարկվող գումարներն էլ խիստ նվազել են հենց նույն ճգնաժամի պատճառով: Այսօր մենք շատ ենք խոսում օտարերկրյա ներդրումների անբավարար քանակի մասին՝ մոռանալով, որ ամեն ինչում ներդրում կատարելուց բացի, անհրաժեշտ է նախ եւ առաջ մեր ուղեղներում ներդրումներ կատարել, որովհետեւ միգրացիոն երեւույթը, որը, ցավոք, հաճախ է անտեսվում, գնալով մեծ մասշտաբներ է ընդգրկում, երկրից հեռանում են լավագույն մասնագետները:

ԳԱՅԱՆԵ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Ո՞վ է բորբոքում պատերազմական հրդեհը Ռուսաստանում

Դաղստանի իրադրությունը սպառնում է դուրս գալ վերահսկողությունից

Մոսկվայում դեռ նոր էին թեթեւացած շունչ քաշել, տարփողելով, թե Դաղստանի Բոթլիխի շրջան (Չոբանմախի եւ Կարամախի գյուղեր) ներխուժած չեչեն գրոհայիններից շուրջ 1000 հոգի ոչնչացնելով «ռուսական բանակը Կովկասում զգալիորեն վերականգնեց իր սասանված վարկը», երբ պայթեց նոր աղետ: Իսլամ արմատականների 2000-անոց (այլ տվյալներով՝ մինչեւ 4000-անոց) ջոկատը մտավ Նովոլակսկոյեի շրջան, գրավեց 5 բնակավայր եւ բացահայտ ամրանում է այդտեղ: Ավելին, ուղղակի վտանգ է կախվել Խասավյուրտ քաղաքի գլխին, որը, ըստ լուրերի, մտադիր են գրավել եւ հռչակել «իսլամական պետության մայրաքաղաք»: Գրոհայինների հարվածն այնքան զորեղ էր ու անակնկալ, որ Դաղստանում բացահայտ խուճապ է սկսվել. ինքնավար հանրապետության անվտանգության խորհուրդը սեպտեմբերի 5-ին ընդունել է համընդհանուր զորահավաք անցկացնելու որոշում, սեպտեմբերի 6-ի երեկոյան հաղորդվում (ու հերքվում) էր մայրաքաղաք Մախաչկալայում, մարտական գործողություններից 120 կմ հեռու, պաշտպանական խրամատներ կառուցելու մասին լուրը: Ռուսական բարձրագույն զինվորական հրամանատարությունը, ինչպես միշտ, այս անգամ եւս պաշտոնորի կերպով ուշացավ հակամիջոցներ ձեռնարկելիս: Տպավորություն է ստեղծվում, թե նրանք ոչ միայն ամենատարրական հետախուզություն, այլեւ... աչքեր չունեն. դեռ սեպտեմբերի 1-ին մոսկովյան PTP եւ OPT հեռուստակայանների մեկնաբանները տագնապ էին հնչեցնում, թե «Չեչնիայից դեպի Դաղստան է շարժվում գրոհայինների 2-4 հազարանոց զորասյուն», ցուցադրում էին այդ զորաշարժը հավաստող տեսաժապավեններ: Մինչդեռ սեպտեմբերի 2-ին Մոսկվայում հրավիրված մամուլի ասուլիսում գեներալ-գնդապետ Կոլեսնիկովը շանթ ու որոտ էր թափում հեռուստալրագրողների գլխին՝ «ապատեղեկատվություն եւ խուճապ տարածելու համար»: Բարձրագույն զինվորականության այս հանցավոր կուրությունը անհապաղ հերքվեց Բույնակսկ քաղաքում սեպտեմբերի 4-ին ռուս զինվորականների բնակելի շենքի պայթեցմամբ՝ առայժմ 52 զոհով եւ 120 վիրավորներով, ինչպես նաեւ այդ յուրահատուկ ազդանշանից մեկ օր անց վերոհիշյալ հինգ բնակավայրերի գրավումով: Մարտերը, ինչպես երեւում է, շատ կատաղի են, երկուստեք մեծ զոհերով, թեեւ ռուսները շարունակ նվազեցված են ցույց տալիս իրենց կորուստները: Նրանց վիրավորներից մեկը հեռուստաէկրանից պատմում էր, թե «իսլամ գրոհայինները հեղեղի պես վրա են տալիս՝ «ալլահու աքբար» գոռալով եւ մահն արհամարհելով»: Գրոհայինները, ակնհայտորեն, լավ զինված են եւ հիանալի վարժեցված: Նրանց շարքերում կան ոչ միայն չեչեններ, այլեւ արաբներ, նեգրեր, իսկ դա վկայում է, որ Կովկասը Ռուսաստանից անջատելու, այնտեղ համաիսլամական պետություն հռչակելու պլանը առնվազն իսլամ ահաբեկիչների միջազգային դավադրություն է: Սկսված իրադարձությունները, թերեւս, կարելի է մարտով հետախուզություն համարել: Դրանք դեռ կարող են ծավալվել, եթե Մոսկվային չհաջողվի վճռականորեն կանխել վտանգը: Ահա ինչու սեպտեմբերի 7-ին OPT-ի մեկնաբան Միխայիլ Լեոնտեւը ուղղակի պահանջում էր «զենքի բոլոր տեսակներով ոչնչացնել բանդիտներին»: Ուշադրություն դարձրեք՝ «բոլոր տեսակներով...»: Այսինքն, նաեւ արգելված միջոցներով: Այնքան էլ անհավանական ու խելահեղ չի թվում, չէ՞:

Դաղստանյան իրադարձությունների առանձնահատկությունը, ըստ Մոսկվայի դիտորդների, այն է, որ տեղի մահմեդական բնակչությունը, իբր, իր բացարձակ մեծամասնությամբ թշնամաբար է տրամադրված անկոչ հյուրերի նկատմամբ: Մարտերի շրջանից իսկապես տեղահանվել եւ երկրի խորքերն են փախել հազարավոր կանայք ու երեխաներ: Ռուսներն ասում են, թե գրոհայինները ավարական բնակչությանը պահում են իբրեւ պատանդ եւ օգտագործում պաշտպանական ամրություններ կառուցելիս: Այլ աղբյուրներ հակված են նշելու, թե այդպիսիք պարզապես միանում են իսլամականներին: Համենայն դեպս, փաստ է, որ հեռուստաէկրաններից շատ լեռնցիներ պահանջում են զենք իրենց սեփական բնակավայրերը ներխուժողներից պաշտպանելու եւ ազատագրելու համար: Անկասկած, նրանք ի վիճակի կլինեն այդ անել, եթե իրոք ցանկանում են: Բայց այդ դեպքում «դաղստանցիների էլ ինչի՞ն է պետք Ռուսաստանը, եթե անկարող է իրենց պաշտպանել», ինչպես արդարացիորեն նկատում էր նույն Միխայիլ Լեոնտեւը սեպտեմբերի 7-ի ուշ գիշերին:

Հարց է առաջանում. ի՞նչն է իսլամ գրոհայինների հույսը: Մի՞թե նրանք իրոք հավատում են, թե կարող են հաղթել Ռուսաստանին: Կամ, միգուցե, խելագարվե՞լ են կրոնական մոլեռանդությունից (մեծ մասամբ վահաբիստներ են): Կարծում եմ, ոչ մեկն է, ոչ մյուսը: Ժամանակակից պատերազմում, ինչպես ցույց տվեց նաեւ Կոսովոյի փորձը, կողմերից մեկի լիակատար հաղթանակը հակառակորդի զինական ուժի լրիվ ոչնչացմամբ, գործնականում անհնար է: ՆԱՏՕ-ի հարվածներից վիթխարի նյութական վնասներ կրած Սերբիան, օրինակ, ռազմական կենդանի ուժի քիչ թե շատ շոշափելի կորուստ չունեցավ: Այնպես որ, եթե միջազգայնորեն արգելված զինատեսակներ չգործադրվեն, ապա հազիվ թե հնարավոր լինի ռազմական բացարձակ գերազանցության հասնել եւ ապահովել իսլամիստների բանակի լիակատար կազմալուծումն ու նրա դիմադրողականության ոչնչացումը: Ահա այստեղ է, որ Արեւմուտքն արդեն իսկ փորձում է կաշկանդել Ռուսաստանին՝ նախազգուշացնելով արգելված զինատեսակների՝ վակուումային, կասետային ռումբեր եւ այլն, գործադրումից (Մոսկվան արդեն իսկ հայտարարել է, որ այդպիսի զենքեր չի գործադրում՝ գրեթե անխախտ վկայություն, որ... գործադրում է): Իսկ դա նշանակում է, որ փորձ է արվում Ռուսաստանին պարտադրել տեւական պատերազմ՝ «սովորական» զինատեսակներով: Գրոհայինների հույսն էլ հենց տեւական պատերազմն է:

Այդ դեպքում կարելի է չտարակուսել, որ հրդեհը նոր տարածքներ կճարակի՝ Ռուսաստանի դեմ տրամադրելով ոչ միայն դաղստանցիներին, պատերազմի մեջ կրկին ներքաշելով ամբողջ Չեչնիան, այլեւ միջազգային հասարակական կարծիքը (ռուսներն երեկ արդեն սկսել են օդային հարվածներ հասցնել բուն Չեչնիայի տարածքին): Հազիվ թե մոսկովյան քաղաքական վերնախավի աննախադեպ վարկաբեկումը, Ռուսաստանը որպես քրեապետություն ներկայացնելու արեւմտյան քարոզարշավը այս երկիրը միջազգայնորեն մեկուսացնելու ընդհանուր պլանի բաղկացուցիչ մասը չէ: Սրանից մինչեւ այդ «բարբարոս պետության» դեմ խաչակրաց արշավանք քարոզելը, չեչեն գրոհայիններին դրանով իսկ սատարելը եւ վերջ ի վերջո «խեղճ կովկասցիներին ռուսներից փրկելու», Կովկասը Ռուսաստանից անջատելու պահանջը մեկ քայլ է: Ռուսական լրատվամիջոցների տրամաբանությունը այս է հուշում: Մինչդեռ արեւմտյան աղբյուրները, օրինակ, անգլիական «Էկոնոմիստը» ընդգծում են, թե այս ամբողջ պատմությունը սարքել են իրենք ռուսները, «վարչապետ Վլադիմիր Պուտինի հեղինակությունը բարձրացնելու համար»: Ավելին, նույն թերթի խմբագրականը պնդում է, թե երկրում արտակարգ դրություն հայտարարելը եւ դրանով իսկ դումայական ու նախագահական ընտրությունները հետաձգելը Բորիս Ելցինի սեւեռուն գաղափարն է: Ակնարկը պարզ է՝ Դաղստանի իրադարձությունները հրահրել է պաշտոնական Մոսկվան՝ երկրում արտակարգ դրություն հայտարարելու հեռագնա նպատակով: Արի ու այսքանից հետո որոշիր, թե ո՞վ է բորբոքում պատերազմական հրդեհը Ռուսաստանում: Մինչ քաղաքական շրջանակները սեւացնում են միմյանց՝ շարքային զինվորներն ու խաղաղ բնակիչները նրանց խաղերի դիմաց վճարում են սեփական արյունով: Բայց ե՞րբ չի այս անբարո աշխարհում այդպես եղել...

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Հերթական մահափորձ Եգիպտոսի նախագահի դեմ

Սեպտեմբերի 6-ին, ծովափնյա Պորտ Սաիդ քաղաքում, Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքը ենթարկվել է հարձակման: Դա տեղի է ունեցել նրան 4-րդ անգամ վերընտրելու հանրաքվեի ժամկետից ընդամենը 20 օր առաջ: Ըստ պաշտոնական տվյալների, նախագահն իր ավտոմեքենայի պատուհանից ձեռքով ողջունում էր ամբոխին, երբ սուր գործիք վերցրած 40-ամյա մի քաղաքացի արագորեն մոտեցավ եւ հարվածեց նրան: Նախագահը թեթեւ վերք է ստացել, իսկ հարձակվողը սպանվել է թիկնապահների կրակով: Անվտանգության մի աղբյուրի համաձայն, սպանվածը քաղաքական որեւէ կապեր չուներ, բայց հայտնի էր պոռթկուն եւ անհավասարակշիռ վարքով:

Ըստ BBC-ի, եթե միջադեպը մահափորձ համարվի, ապա լինելու է առաջինը իր տեսակի մեջ Եգիպտոսում 1981 թ.-ից, երբ Մուբարաքը ստանձնեց իշխանության ղեկը՝ իրեն նախորդող Անվար Սադաթի սպանությունից հետո, ինչը կատարել էին արմատականները: Հիշեցնենք, որ նախագահ Մուբարաքի դեմ ամենավտանգավոր մահափորձը տեղի ունեցավ Ադիս Աբեբայում 1995 թ., երբ մի քանի զինյալներ գրոհեցին նրա ավտոշարասյան վրա՝ օդակայանից Եթովպիայի մայրաքաղաք տանող ճանապարհին: Այնժամ Կահիրեն մեղադրել էր «Իսլամական խմբավորմանը» եւ Սուդանի կառավարությանը: Իսկ 1992 թ.-ից ի վեր Եգիպտոսում Հոսնի Մուբարաքը ենթարկվել է բազում մահափորձերի, այդ թվում՝ 4 անգամ «Ջիհադ» շարժման, 3 անգամ «Իսլամական» խմբավորման եւ 1 անգամ «Թալայե ալ Ֆաթհի» կողմից:

Իսրայելի բանտերում այլեւս չեն խոշտանգելու պաղեստինցիներին

Իսրայելի Գերագույն դատարանը որոշում է ընդունել, ըստ որի ապօրինի են համարվել «Շին Բեթ» կոչված անվտանգության մարմնի կիրառած մեթոդները հետաքննության ժամանակ: 9 դատավորից բաղկացած այդ դատարանի որոշման համաձայն, նշյալ մեթոդները կտտանքային արարքներ են: Դրանց մեջ է մտնում պաղեստինցի բանտարկյալների ուժեղ թափահարումը, նրանց երկար ժամանակ ցավալի դիրքերով կապելը եւ քնազրկելը: Վերոհիշյալ որոշմամբ բեկանվում է 1987 թ. ընդունված դատական որոշումը, որով թույլատրվում էր կալանավորներին կտտանքի ենթարկել, այսպես կոչված, «չափավոր ձեւով»:

Իսրայելում մարդու իրավունքների կազմակերպությունները, որոնք ողջունել են այդ որոշումը, ընդգծել են, որ «Շին Բեթը» հետեւողականորեն գործադրել է այդ մեթոդները պաղեստինցի կալանավորների դեմ՝ լոկ կասկածելով, թե նրանք ահաբեկչական գործունեություն են կատարել: Միեւնույն ժամանակ, «Շին Բեթի» կողմնակիցներն ու հրեա ծայրահեղ աջերը դատապարտել են որոշումը: Նրանք պատճառաբանում են, որ անվտանգության այդ մարմնի կիրառած հետաքննական մեթոդները պետք է «ազատ» լինեն՝ կասկածյալներից տեղեկություններ ստանալու համար:

«Աֆրիկայի միացյալ նահանգնե՞ր»

Լիբիայի առաջնորդ Մուամար Քադաֆին քննարկումներ է անցկացրել Տրիպոլի ժամանած «Աֆրիկյան միասնության կազմակերպության» (ԱՄԿ) անդամ երկրների արտգործնախարարների հետ՝ «Աֆրիկայի միացյալ նահանգներ» ստեղծելու իր նախագծի վերաբերյալ: Այդ քննարկումները կատարվել են աֆրիկյան արտահերթ գագաթաժողովի նախօրեին, որը կայանալու է սեպտեմբերի 8-ին՝ լիբիական Սերտ քաղաքում: Ակնկալվում է մայրցամաքի ղեկավարների թվով ամենամեծ մասնակցությունը: Նախագահ Քադաֆին նշել է, որ Աֆրիկայի միասնությունը պետք է լինի տնտեսական, մշակութային եւ քաղաքական առումներով՝ ավելացնելով, որ հարկ է լրջորեն նայել այն նախագծերին, որոնք նպատակաուղղված են աֆրիկյան խորհրդարան հիմնելուն: Իր հերթին, ԱՄԿ-ի գլխավոր քարտուղար Սալեմ Ահմադ Սալեմը հայտարարել է, որ ինքը համակարծիք է նրանց հետ, ովքեր ասում են, թե ԱՄԿ-ի խարտիայի վերանայման ժամանակն է արդեն:

ԱՆԱՀԻՏ ՄԱՎԱՆՅԱՆ

Ճապոնացի ազգայնամոլները գործակցում են մաֆիայի հետ

Հուլիսի վերջերին Ճապոնիայի մայրաքաղաքում տեղի ունեցավ չափազանց տպավորիչ եւ աղմկալի մի ցույց: Սեւ ներկված եւ գաղափարագրերով ու ազգային դրոշներով զարդարված ութսունյակ ավտոբուսներ համընթաց շարժվում էին Տոկիոյի փողոցներով՝ երթեւեկությունը կազմալուծելով եւ շրջակայքի բնակիչներին բարձրախոսների աղմուկով խլացնելով:

Մայրաքաղաքում ծայրահեղ աջերի նմանօրինակ ձեռնարկումները դարձել են սովորական եւ գրեթե ամենօրյա երեւույթ: Բայց վերոհիշյալ զանգվածային ցույցն այլ էր ընկնում նրանով, որ մասնակիցները եկել էին երկրի բոլոր կողմերից, որպեսզի երթեւեկության խցանումներ առաջացնելով եւ աղմկալի ելույթներով բողոքեն նույն օրն իսկ ուսուցիչների ազգային արհմիության ամենամյա համագումարի անցկացման դեմ: Այդ արհմիությունը հանդես է գալիս ճապոնական բանակի դերի ուժեղացման եւ ազգային դրոշի պաշտոնական հաստատման փորձերի դեմ (վերջին խնդրին «Ազգն» արդեն անդրադարձել է ս. թ. օգոստոսի 24-ին):

«Ուսուցիչներից ոմանք անընդունելի գաղափարախոսություն են դավանում: Մինչդեռ պետք է այնպես անել, որ երեխաները հպարտանան իրենց հայրենիքով: Չի կարելի նրանց սովորեցնել, թե Ճապոնիան նախահարձակ երկիր է եղել: Կռվել ենք եւ պարտվել. սա է ամբողջը», ասում է ծայրահեղ աջերի գաղափարախոսներից մեկը:

Ճապոնիայի ոստիկանության տվյալներով, երկրում գործում են ծայրահեղ աջերի 980 խումբ ու խմբակ: Դրանց գլխավոր պահանջը սահմանադրության 9-րդ հոդվածի վերացումն է, որը բանակին արգելում է գործել երկրի սահմաններից դուրս:

Ծայրահեղ աջերը պահանջում են նաեւ Ճապոնիային վերադարձնել 1945 թ. ԽՍՀՄ-ին անցած Կուրիլյան կղզիները, ինչպես նաեւ ընդվզում են այն առնչությամբ, որ Ճապոնիան ասիական որոշ երկրներից ներողություն է խնդրում անցյալում իր գործած չարիքների համար:

Ճապոնիայում ծայրահեղ աջերի համակիրներն այնքան էլ շատ չեն: Սակայն, ինչպես նշում է «Էքսպրես» հանդեսը, վերջին տարիներին ազգայնամոլները սերտ կապեր են հաստատել մաֆիական հանցախմբերի հետ: Մաֆիայի գործունեության ոլորտը սահմանափակող 1992 թ. օրենքի ընդունումից հետո բազմաթիվ մաֆիականներ սկսեցին իրենց ահաբեկումներն իրականացնել ծայրահեղ աջ բնույթի խմբակցությունների միջոցով: Ճապոնական մաֆիան ֆինանսավորում է այդ շարժումները եւ նույնիսկ նորերն է ստեղծում, որպեսզի դրանց օգնությամբ բռնաշորթումներ կատարի ձեռնարկություններում եւ խանութներում:

Գ. Ք.

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

— Մաեստրո, կյանքը շա՞տ է ցանկալի,- հարցրի Օհան Դուրյանին եւ այսպիսի պատասխան ստացա.

— Իհարկե: Սակայն ցանկալի լինելը քիչ է: Կյանքը պետք է սիրես, քեզ տրված ամեն ինչ պետք է սիրես, այլապես կյանքն ինքնին աննպատակ կդառնա: Պետք է սիրես մեծին, փոքրին, կնոջը, տղամարդուն, մեղավորին, անմեղին, ընկածին, ապաշխարողին, մաքրվողին...

— Առավել ո՞ւմ կամ ի՞նչ եք սիրում:

Անվերջ երազողը

— Երեխաներ, երեխաներ շատ եմ սիրում, շա՜տ-շա՜տ... Անկեղծ են, իրենց մեջ կեղծավորություն չունեն... Կենդանիներ շատ եմ սիրում: Իրենց մեջ կեղծավորություն չունեն, խաբեություն չունեն: Մի բան ասեմ. մարդու մեջ անկեղծություն գոյություն չունի: Ծանր խոսք է ասածս, բայց այդպես է:

— Ո՞րն է մարդու ամենադժբախտ տեսակը:

— Դժբախտ մարդն այն է, որ կյանքի հանդեպ սեր չունի: Եթե սեր չկա մարդու մեջ, մնացած ամեն ինչ փուչ է...

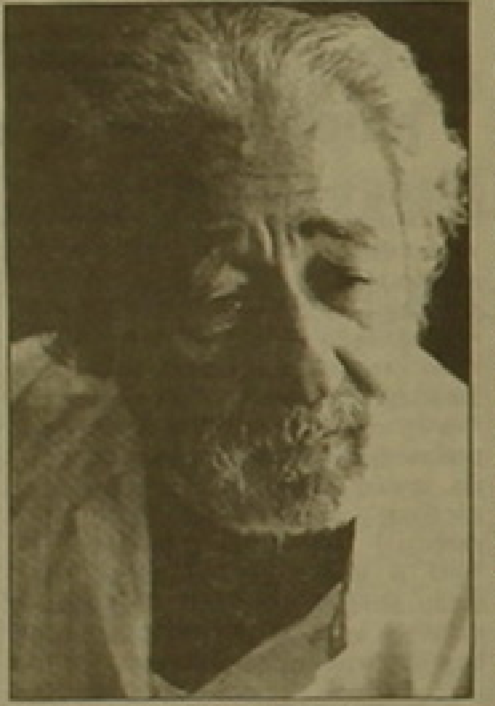

...Երուսաղեմ քաղաքում, ուր ամերիկյան արտադրության ամենանոր մակնիշի ավտոմեքենան քրիստոնեական ու մուսուլմանական փոշու միջով էր սլանում, ուր էշերին, ջորիներին, շարժվող երկաթակտորներին բարձված հացը, աղը, շաքարը, միրգը վաճառվում էին այնպես, ինչպես մարդկային մեղքերն ու առաքինություններն էին վաճառվում, Խաչատուրյան տոհմի ատաղձագործ ժառանգորդներից մեկին 1922 թվականի սեպտեմբերի 8-ին Տերը մի արու զավակ պարգեւեց: Անունը Օհան կնքեցին: Տարիներ, տասնամյակներ անց այս Օհան Խաչատուրյանով (որն իրեն Արամ Խաչատրյանի հետ չշփոթելու համար պետք է Դուրյան ազգանունը վերցներ) մարդիկ պետք է մտնեին Մոցարտի, Վերդիի, Բեթհովենի տիեզերական աշխարհները, իրենց աղոթքն անեին առ Աստված...

— Կուրորեն հավատացյալ չեմ, ինչպես՝ որոշ մարդիկ, թեեւ կրոնք եմ սովորել, քարոզ եմ տվել եկեղեցում: Կուրորեն հավատացյալ չեմ, բայց հավատք չունենալն անհնարին բան կհամարեմ: Ինչպե՞ս կարելի է հավատք չունենալ, երբ մեզանից դուրս ու մեզանից անկախ կա անչափ հզոր մի ուժ, որը տիրություն է անում մեր կյանքին ու մեր ճակատագրին: Կարեւոր չէ, թե այդ ուժին ով ինչպես կկոչի՝ Աստվա՞ծ, Տիեզերական ոգի՞... Կարեւորն անունը չէ: Եվ բնավ էլ պարտադիր չէ այդ հավատքը կոնկրետացնել...

Այո, կարեւորը հավատն է: Այդ հավատն է հենց Օհան Խաչատուրյանին Օհան Դուրյան դարձրել, նրան պահել այնպես, ինչպես կա: Կյանքում անթիվ, անհամար թակարդներ ու գայթակղություններ կան: Մեր գլուխը ապաշնորհ մի մարդ մի օր շոյում է, մենք մեզ երջանիկ ենք զգում, մեր հայրը մեզ մի կտոր քաղցր է տալիս, մեր կանայք մեր շորերն արդուկում են, մեզ հանգիստ մի աշխատասենյակ են տալիս, մեզ երջանիկ ենք զգում: Մեզ պարգված ձկան մի կտորն ուտելով ու գոհանալով՝ կարող ենք ավերակվել, որովհետեւ եթե մեր մեջ եղած հավատը մեծ չէ, մեր մեջ եղած հավատը մեծ գործի ու մեծ նպատակի համար չէ, կարող ենք կուշտ ուտող հավի ինքնագոհությամբ ապրել ու հաշտ ապրել ներքեւներում:

— Շատ արվեստագետներ կան, որոնք արվեստագետ կոչվելու իրավունք չունեն,- ասաց Օհան Դուրյանը: Արվեստագետ լինելն առօրեական, աշխարհիկ շատ ու շատ հաճույքներից հրաժարում է պահանջում, անվերապահ հրաժարում, որի համար երբեք չպիտի ափսոսաս: Արվեստն անչափ դաժան մի ոլորտ է հատկապես թույլ կամքի ու թույլ հոգու տեր մարդկանց համար, որովհետեւ միջակություններ, կիսատ-պռատ վիճակներ չի ընդունում: Չես կարող միաժամանակ լինել եւ լավ ջութակահար, եւ լավ բիզնեսմեն: Այսպիսի բան չի լինում: Այդ պատճառով ես նրանց, ովքեր նվագախմբում պարզապես տեղ են զբաղեցնում, խորհուրդ եմ տալիս թողնել արվեստը: Նա, ով իսկապես արվեստագետ է, իրեն կգտնի, կստիպի իր մասին խոսել, կստիպի՝ անգամ իր մահից հետո:

...Երուսաղեմի կոնսերվատորիայի շրջանավարտ Օհան Դուրյանն իր ուսումը կատարելագործեց Շվեյցարիայում, այնուհետեւ տասը տարի ապրեց եւ ստեղծագործեց արվեստների մայրաքաղաք Փարիզում: 1957-ին, 35 տարեկանում եկավ Հայաստան, ղեկավարեց Հայաստանի ամենահեղինակավոր նվագախմբերը՝ անընդհատ պատվերներ ստանալով արտասահմանյան ամենանշանավոր երաժշտական կոլեկտիվներից: Միայն Փարիզում հինգ նվագախումբ է ղեկավարել, որոնցից «Լամուրը» եւ «Քոլոնը» միջազգային բարձր մակարդակ ապահոված նվագախմբեր են: Հայաստանում աշխատեց մինչեւ 1974 թ. դեկտեմբերը: Սակայն այլեւս անկարող էր աշխատել, որովհետեւ երաժշտությունը պարտադրվում էր: Հատկապես չէին խրախուսվում արեւմտաեվրոպական երգահանների ստեղծագործությունները, որքան էլ դրանք մասն կազմեին համամարդկային ողջ հոգեւոր մշակույթի: Պետք էր կատարել առավելապես խորհրդային կոմպոզիտորների ստեղծագործություններ, եթե դրանք անգամ ցածրարժեք լինեին: Կատարեիր՝ լավ, չկատարեիր, հրաժարվեիր, հրահանգին ենթարկվելուց՝ կզրկվեիր քեզ հասանելիից ճագարային երջանկությունից:

Օհան Դուրյան տեսակի մարդը կարող էր հրաժարվել երեւանյան բնակարանից ու ծառայողական մեքենայից, կոչումներից ու շքանշաններից, բայց հանուն ինչի՞... Ոչ: Նա չէր կարող հրաժարվել ինքն իրենից: Նա թողեց Խորհրդային Միություն կոչվող երկիրը: Նրա հեռացումը միանշանակ գնահատվեց... երբ 1963 թ. նրան առաջարկվեց ղեկավարել Լայպցիգի «Գովենդհաուզ» աշխարհահռչակ նվագախումբը, Մոսկվայում նստած արվեստի ծովահենները նրա առջեւ հազար փակ դրեցին: Երանելի մի վիճակ չէր նաեւ այստեղ՝ Երեւանում, ուր բարեխղճորեն ու բծախնդրությամբ կատարվում էին մոսկովյան հրահանգները: Օհան Դուրյանը վագր էր, չէր կարող տեղավորվել փակ վանդակում: Գնաց օտար երկիր: Իսկ երբ Հայաստանի Հանրապետությունն անկախացավ, ետ եկավ: Ու կրկին մնաց նույն անվերջ երազողը: Նա կարծում է, թե մարդը կարող է հասնել բացարձակ ազատության: Առօրեական հարցերում, սովորական մարդկային պահանջմունքների մեջ անչափ սակավապետ, համեստ, քչախոս այս մարդը կարող է զարմացնել իր անհաշտությամբ, երբ խոսքը մեծ երաժշտության մասին է:

— Մաեստրո, մահը Ձեզ սարսափեցնո՞ւմ է:

— Բացարձակապես չի վախեցնում: Իսկական խաղաղություն կարելի է գտնել մահվան մեջ:

— Դուք Ձեզ լիովին արտահայտե՞լ եք, ամբողջությամբ թարգմանե՞լ եք:

— Ես գաղտնիք ունեմ, որ դեռ չեմ բացել, բայց կուզենայի բացել: Անունը չեմ տալիս, բայց ունեմ մի մեծ գաղտնիք...

Այս աշխարհի նեղ պատերի միջով անցնում է Օհան Դուրյանը՝ քանդելով այդ պատերը, որպեսզի մենք տիեզերքի մեծությունը տեսնենք, տիեզերքի հրաշափառությունը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Միայն սերն է, որ արարման ուժ ունի

1959 թ. միայնության մեջ մահացավ ոմն Դանիել Անդրեեւ, որն իրեն իմաստասեր էր համարում, խորհրդային ոչ մի պետական հիմնարկում չէր աշխատում, ուներ ԽՍՀՄ քաղաքացու անձնագիր, բայց ոչ մի իշխանության հպատակություն չէր ընդունում: Ռուս բանաստեղծ Լեոնիդ Անդրեեւի որդին էր, այն բանաստեղծի, որի «Երգ յոթ կախվածների մասին» գործը մինչեւ հիմա էլ ցնցում է գրականությանը ծանոթ մարդուն: Ո՞վ էր այս Դանիել Անդրեեւը, ի՞նչ մարդ էր եւ ի՞նչ էր որոնում: Ապրում էր տարածությունից եւ ժամանակից դուրս (նրան նույն հաջողությամբ կարելի է համարել երկրորդ դարի Հայաստանի բնակիչ): Որոնածը խաղաղություն էր, ավելի ճիշտ՝ Խաղաղության վարդը (այս անվանումով նրա գիրքը տպագրվեց մահից միայն 32 տարի հետո, շատ քիչ տպաքանակով):

Դանիել Անդրեեւի կարծիքով, վերջին մի քանի հարյուրամյակում անցյալի քրիստոնեական բոլոր եկեղեցիները եւ լուսավոր ուղղության բոլոր կրոնները միավորվելու են եւ ստեղծելու համաքրիստոնեական եկեղեցի՝ Խաղաղության վարդ: Այս եկեղեցու հիմնական նպատակը մոտեցող հակաստծո հոգեկան տերությունից ավելի շատ թվով մարդկային հոգիների փրկությունն է: Խաղաղության վարդի հայտնությունը մարդկությանը կարող է բացահայտվել Զվենտա-Սվենտանայի՝ աստվածային առաջնային, անբաժանելի, անմահ հոգեկան միավորներից մեկի ծնունդով: Մարդկությունն իր ողջ պատմության ընթացքում ստեղծել է մշակույթների 34 բարձրագույն շերտեր՝ զատոմիսներ: Ահա այս զատոմիսներից մեկում էլ բացահայտվելու է Խաղաղության վարդը:

Ինչպես ամեն մի իմաստասերի, այնպես էլ Դանիել Անդրեեւին չարչարում է բարու եւ չարի առեղծվածը: Անհիշելի ժամանակներ առաջ ոմն հզոր ոգի, որը մեզ այսօր ծանոթ է Լյուցիֆեր անվանումով, արտահայտելով հոգեկան յուրաքանչյուր միավորին հատուկ ընտրության ազատությունը, հեռացավ իր Արարչից, որպեսզի այլ տիեզերք ստեղծի: Նրան միացան ուրիշ շատ հոգեկան միավորներ (Անդրեեւը նրանց անվանում է մոնադներ): Սակայն սրանք այնքան անկայուն եղան, որ ավերվեցին, որովհետեւ ծառանալով, ըմբոստանալով, նրանք մերժեցին սերը՝ միակ միածուլող, հզորացնող սկզբունքը: Դիվային ամեն մի մոնադ իր մեջ տիեզերքի տիրակալի հույս է փայփայում. գոռոզությունը նրան անվերջ հուշում է, որ ամենահզորն ինքն է: Նա ղեկավարվում է կտրուկ վերջնագրով. կա եսը եւ ոչ-եսը: Բոլոր ոչ-եսերը պետք է դառնան ես, այսինքն՝ բոլորը պետք է փոխակերպվեն, ձուլվեն ամենակուլ, միակ, ինքն իրեն հաստատող եսի մեջ: Դիվային մոնադները ժամանակավորապես համախմբվում են, միաձուլվում միմյանց հետ, բայց, ըստ էության, նրանք ոչ թե կենաց, այլ մահվան համար են պայքարում: Որեւէ սահմանափակ իշխանության հասնելուց հետո բացահայտվում են նրանց միջեւ եղած հակասությունները, սկսվում է պայքար, եւ հաղթանակի է հասնում ուժեղը, հզորը:

Դեւերի համար ողբերգական է այն իրողությունը, որ Տերն է ստեղծում նորանոր մոնադներ, իսկ դեւերը չեն կարող գոնե մեկը ստեղծել: Ուժերի հարաբերակցությունն անընդհատ փոխվում է ի վնաս նրանց: Աստծո (Արարչի) դեմ պայքարն ընթանում է ոչ թե հոգեւոր, այլ՝ նյութական աշխարհներում, որոնք, հենց դեւերի օրենքների համաձայն, ենթարկվում են վրեժխնդրության կանոնին: Այսպիսով, այդ ըմբոստությունն ի սկզբանե դատապարտված է պարտության: Շարունակելով նոր աշխարհներ ստեղծելու անզոր ճիգերը, դեւերը միաժամանակ փորձում են բռնազավթել արդեն պատրաստի աշխարհները: Եթե դա նույնիսկ նրանց հաջողվում է, ապա՝ միայն կարճ ժամանակով: Նրանք զուրկ են սիրո եւ արարումի շնորհից: Այս մտքի հաստատումն են գալակտիկաներն ու մոլորակները: Մարսը, Մերկուրին եւ Պլուտոնը մեռած կամ մեռնող մոլորակներ են: Լույսի բոլոր մոնադներն այս մոլորակներում վտարված են, եւ նրանք դիվային իշխանության տակ են: Այժմ դիվային ուժերը նոր տարածքներ են որոնում: Նրանց համար եղած տարածքներն արդեն նեղ են:

Մեր գալակտիկայում, ըստ Անդրեեւի, դիվային ուժերից լիովին ազատագրված միակ տարածքը Օրիոնն է, աներեւակայելի հզորության հոգեւոր լույսի տարածքը: Իսկ նրանց, ում կհաջողվի տեսնել Անդրոմեդայի միգամածության ողջ տարածքը, կհամոզվեն, որ այստեղ դիվային հարձակումներ չեն եղել երբեւէ:

Լրագրային սուղ տարածքում հնարավոր չէ ամբողջական ներկայացնել Դանիել Անդրեեւի իմաստասիրությունը գոնե ընդհանուր գծերով: Հարկավոր է կարդալ «Խաղաղության վարդը» գիրքը, որը հրատարակել է Մոսկվայի «Պրոմեթեւս» հրատարակչությունը 1991 թ.: Այն իմաստասիրական մտածողության մի անօրինակ դրսեւորում է, որն իր մեջ տեղեկատվական հսկա պաշար ունի:

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Փորձնական հաջողություն է խոստանում

Օրերս Հայաստանի երգչախմբային ընկերության դահլիճում տեղի ունեցավ «Տաթեւ» մանկական երգչախմբի համերգը, որի գեղարվեստական ղեկավարը Վաչագան Նավասարդյանն է: Հայ առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ-ի Արեւելյան թեմի Հայ օգնության ֆոնդը տարիներ շարունակ հովանավորում է այս երգչախմբի գործունեությունը: Ստեղծագործական հաջողությունները քիչ չէին նախորդ տարի: Ամենանշանակալիցն, անշուշտ, «Ամադեուս-98» մրցույթին «Տաթեւ» մանկական երգչախմբի մասնակցությունն էր, որը 7 խմբերի մեջ արժանացավ ոսկե գավաթի եւ առաջին կարգի դիպլոմի: Հայաստանի երգչախմբային ընկերության 40-ամյակին նվիրված խմբերգային արվեստի փառատոնում եւս այն զբաղեցրեց առաջին տեղը: Նույն տարվա ընթացքում հնարավորություն ընձեռվեց ձայնագրելու երգչախմբի համերգային ծրագրի 23 լավագույն ստեղծագործությունները: Այս վեց տարիների ընթացքում մաեստրոյի ներդրած մեծ ջանքերն ու եռանդը միգուցե իր պտուղները տա մոտակա ապագայում Օդեսայում կայանալիք միջազգային փառատոնին, ուր պատրաստվում է մեկնել երգչախումբը:

Վերոհիշյալ համերգի ընթացքում կատարվեցին հայ ժողովրդական եւ այլազգի երգահանների հանրածանոթ երգեր: Միգուցե այս համերգն այն վերջին ստուգարքն էր, որ երեխաներն անվստահությամբ հանձնեցին հանդիսատեսի եւ հենց իրենց իսկ առջեւ: Վերջիններիս կատարումներում զգացվում էր թեեւ փոքր-ինչ երերուն, բայց եւ հավատքով լի քայլերը դեպի նրանց սպասվող ապագան:

ԱՐՓԻՆԵ ԾԱՂԿԵԼՅԱՆ

Գործողություն-10-րդ

Զգալի ընդմիջումից հետո իր երկրպագուներին նորից կներկայանա ճանաչված գեղանկարիչ Հենրիխ Էլիբեկյանը: Սեպտեմբերի 28-ին Սերգեյ Փարաջանովի թանգարանում բացվելու է նրա «Գործողություն 10-րդ-Քաոսի տոն» երեք տասնյակ գործերից բաղկացած նոր նկարաշարի ցուցադրությունը:

Հաստ թղթի վրա կատարած յուղաներկ այդ աշխատանքները կոմպոզիցիաներ են, որ յուրատիպ պատմություն են հյուսում կանանց, տղամարդկանց, սիրո, գինու եւ ուրախության մասին:

«Սեպտեմբերը սեր է, ուրախություն եւ հարսանիք, ուրեմն, թող իմ ցուցահանդեսն էլ լինի սեր եւ ուրախություն հանդիսականի համար», ասաց գեղանկարիչը:

Բյուզանդ Փնդիկյանի կիթառն ու երգը

ԵՐԵՎԱՆ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Իր սիրելի ունկնդիրների հետ նորից հանդիպում ունեցավ ֆրանսահայ կիթառահար եւ երգիչ Բյուզանդ Ֆնդիկյանը, սեպտեմբերի 6-ին կամերային երաժշտության տանը ներկայացնելով իր երգերը: Դրանք նա հորինել է Հովհաննես Շիրազի, Ռուբեն Սեւակի, Ավետիք Իսահակյանի, Մաթեոս Զարիֆյանի, Սիլվա Կապուտիկյանի եւ այլ հեղինակների խոսքերով:

Արտիստը նոր անուն չէ երեւանյան համերգահարթակներում: Առաջին անգամ նա Երեւանում երգել է 42 տարի առաջ, երբ Մոսկվայում, մասնակցելով ուսանողների եւ երիտասարդության համաշխարհային փառատոնին, այնտեղից ֆրանսահայ մի քանի մյուս մասնակիցների հետ նստել է գնացք ու եկել Երեւան:

Փարիզում ծնված ու մեծացած երիտասարդի վրա հայրենիքն այնպիսի խոր տպավորություն թողեց, որ նա ընդմիշտ փարվեց նրան, ամեն անգամ առիթը բաց չթողնելով գալու եւ շրջելու Հայաստանում: Ամեն անգամ նա գալիս է կնոջ եւ դստեր հետ, վերջին տարիներին՝ միայն կնոջ հետ, քանի որ դուստրը՝ Անին, թողած Փարիզն ու վայելքները, եկել ու աշխատում է Երեւանում:

Երգիչը համերգ է տալու նաեւ Էջմիածնում, Խորեն Տեր-Հարությանի անվան թանգարանում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Սա ավելի շատ տոն է, քան՝ խաղ»

Փարիզ-Երեւան բոյինգով Երեւան էր ժամանում նաեւ Ջորկաեֆների ընտանիքը՝ ծնողները, ավագ եւ կրտսեր եղբայրները, 2 զարմիկները եւ մորաքույրը: Օգտվելով այս առիթից, որոշեցի օդանավակայանում փոքրիկ զրույց ունենալ նրանց հետ: Ինչպես ավանդույթն է պահանջում, սկսեցի ընտանիքի ավագից, այսինքն՝ հայր Ջորկաեֆից:

– Հաճելի է տեսնել Ջորկաեֆների ընտանիքն այստեղ հավաքված, ձեզնից շատերի համար գուցեեւ առաջին այցն է Հայաստան:

– Ինչ վերաբերում է ինձ, սա իմ երրորդ այցն է: Առաջին անգամ Հայաստան է մեկնում իմ կրտսեր տղան՝ Միշան, ավագ տղայիս՝ Դենիսին, արդեն հաջողվել է լինել Հայաստանում: Մեզ հետ են նաեւ մեր երկու զարմիկները՝ Ռաֆին եւ Կասյան, կնոջս քույրը: Մի խոսքով՝ փորձել ենք հավաքել Ջորկաեֆների ընտանիքի հնարավորին ամբողջական կազմը:

– Ձեզ համար գուցե այս անգամ այցի առի՞թն է բացառիկ: Հայաստանի հողի վրա Ֆրանսիա-Հայաստան ֆուտբոլի հավաքականների հանդիպումը:

– Բնականաբար, սա հիանալի եւ բացառիկ առիթ է Ջորկաեֆների ընտանիքի համար: Օրինակ, Ուկրաինա-Ֆրանսիա խաղի ժամանակ մենք այդպես հավաքված չէինք: Ճիշտ է, ես հայ չեմ, բայց այս առիթն ինձ հուզում է անչափ, քանզի ես բախտ եմ ունեցել տարիներ շարունակ ապրել հայկական միջավայրում, ունենալ հայ կին, եւ երկրորդ՝ վստահ եմ, որ մրցադաշտում մեծ երկրպագուներ են սպասվում:

– Այսինքն՝ հոգեբանական տեսանկյունից դժվար կլինի Հայաստանի թիմին որպես հակառակորդ դիտել:

– Անշուշտ, մեզ համար այդ հակառակորդ հանդիպումը կլինի կարծես չակերտավոր, բայց խաղացողների համար հակառակորդը մնում է հակառակորդ, որքան էլ մեծ լինի նրա նկատմամբ ունեցած համակրանքը:

– Անտարակույս վստահ եք, որ Ֆրանսիան որեւէ է հաղթի, իսկ ինչպիսի՞ հաշիվ եք կանխատեսում:

– Ես կասեի՝ առանց որեւէ համեստության ցուցաբերելու, որ համոզված չեմ հարյուր տոկոսով, որ Ֆրանսիան կհաղթի: Հայաստանի թիմը բավականին հաջող է, բավականին լավ խաղացողներ կան: Թիմ, որը խոստանում է առաջաբար: Ճիշտ է, սովորելու շատ բան ունեն, այսինքն՝ աշխատանք կա բարելավելու, բայց մի քանի տարի հետո այն խաղացողները, որոնք արդեն խաղում են արտասահմանյան թիմերում, իրենց առավելությամբ կհասցնեն թիմը միջազգային մակարդակի: Չմոռանամ նշել, որ եթե էր մնում, ես ստանձնեի թիմի մարզիչի պաշտոնը:

– Իսկ ինչպե՞ս եք բացատրում Ուկրաինայի հետ 0–0 հաշիվը:

– Երկու թիմերի ուշադրությունը սեւեռված էր հարձակվողներին չեզոքացնելու վրա: Երկուսն էլ խաղում էին զգուշորեն զգույշ, այսինքն՝ չկար հաղթելու բացառիկ տրամադրություն:

– Չե՞ք կարծում, որ Ջորկաեֆի համար դժվար կլինի, այնուամենայնիվ, գոլի հեղինակ դառնալը:

– Գուցե անձնական առումով, բայց պրոֆեսիոնալ առումով՝ ոչ մի:

– Իսկ ըստ Ձեզ՝ ովքե՞ր կլինեն գոլերի հեղինակները:

– Հուսով եմ՝ Յուրին (ծիծաղ):

– Որպես նախկին պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստ՝ ովքե՞ր են Ձեր նախընտրած խաղացողները ֆրանսիական թիմում:

– Շատ եմ գնահատում Բլանին, հիանալի պաշտպան է, հավանում եմ նաեւ Զիդանին, տաղանդավոր խաղացող է: Բայց դժվար է անհատներ նշել, քանի որ այս թիմի ուժը միասնության մեջ է:

– Դուք հետեւում եք Յուրիին նրա բոլո՞ր խաղերի ժամանակ:

– Աշխատում եմ հնարավորինս ներկա լինել, երբ ժամանակս ներում է:

– Նախատեսե՞լ եք արդյոք հանդիպումներ իշխանությունների հետ:

– Այո, հինգշաբթի ՀՀ նախագահը եւ վարչապետը կընդունեն Պողոսյանին եւ Յուրիին: Կարծում եմ, մենք նույնպես ներկա կլինենք: Սա արդեն շատ գնահատելի քայլ է:

– Դժվա՞ր է լինել այդքան նման աստղի հայր:

– Լինելով պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստ, ես արդեն ճաշակել եմ ճանաչում, փառք, բայց այս նոր ֆուտբոլիստների սերնդում, բնականաբար, ես դիտվում եմ որպես Յուրիի հայր, ինչի համար շատ հպարտ եմ:

– Իսկ Յուրիի մոտ որեւէ փոփոխություն զգո՞ւմ եք:

– Չեմ կարծում, նա մնացել է այնպես, ինչպես կար:

Դենիս եւ Միշա եղբայրների հետ նույնպես հաջողվեց հաճելի զրույց ունենալ, բայց շատ ավելի հակիրճ:

– Միշա, ինչպես, որ առաջին այցն է Երեւան: Ինչպե՞ս եք պատկերացնում Հայաստանը:

– Մայրս, մեծ մայրս եւ մեծ հայրս բավականին պատմել են ինձ նրա մասին, այնպես որ, ես ընդհանուր պատկերացում ունեմ, բայց սեփական պատկերով միայն կարող եմ տեսնել պատկերացման եւ իրականության տարբերությունը:

– Այս խաղը ձեզ համար անկասկած անցնում է սովորական կարգավիճակից:

– Բնականաբար, սա ավելի շատ տոն է, քան՝ խաղ: Մենք այս խաղին չենք կարող նայել, ինչպես նայեցինք Ուկրաինա-Ֆրանսիա խաղը: Երկրպագուներն այստեղ շատ ավելի ներկա կլինեն:

– Որպես ֆուտբոլիստ, ինչպե՞ս գնահատեցիք փարիզյան մարզադաշտում տեղի ունեցած Ֆրանսիա-Հայաստան հանդիպումը:

– Մեծ տպավորություններ եմ պահպանել այդ խաղից, թիմը բավականին պատրաստվածություն ցուցաբերեց: 2–0-ն հիանալի ցուցանիշ է, եթե բոլորս անգամ մեզ հիշել, որ աշխարհի առաջնությանը Բրազիլիայի հետ Ֆրանսիայի խաղը 3–0 վերջացավ:

– Միշա, խոսո՞ւմ եք հայերեն:

– Չեմ կարող ասել, որ ազատ խոսում եմ, բայց գրեթե 80 տոկոսով հասկանում եմ: Բայց Հայաստանում երեւի ավելի դժվարություն ունենամ հասկանալու, քանզի ակցենտի նշանակալի տարբերություն կա:

– Իսկ որո՞նք են Ձեր ֆուտբոլիստի ապագա հեռանկարները:

– Սպասում եմ մյուս տարի խաղալ Հայաստանի թիմում:

Դենիսը՝ ավագ եղբայրը, որը նաեւ Յուրիի ներկայացուցիչն է, զգալ, որ ավելացնելու բան չունի եղբոր ասածին, եւ իմ այն հարցին, ինչ է պատրաստվում ձեռնարկել Յուրին ֆուտբոլը թողնելուց հետո, նա պատասխանեց շատ հակիրճ ձեւով, որ դեռեւս կոնկրետ ոչ մի նախաձեռնություն չկա:

Ժպտալով դիմեցի երկուսին, թե գոռալո՞ւ եք «Ֆրանսիա, Ֆրանսիա», նրանք համեստաբար խոստովանեցին՝ գուցեեւ, բայց շատ զուսպ ձեւով:

Նույն ինքնաթիռով Հայաստան էր ժամանում նաեւ Փարիզի ամենահայաշատ շրջաններից մեկի քաղաքապետ Ռնե Ռուժեն:

– Պրն քաղաքապետ, խաղի նախօրյակին Ձեր Հայաստան մեկնելը զուգադիպությո՞ւն է, թե՞...

– Կասեի՝ կանխամտածված զուգադիպություն, քանզի իմ մեկնման հիմնական նպատակը խաղը չէ, բայց այնպես դասավորեցինք, որ զուգադիպի այս առիթին:

– Իսկ Դուք ի՞նչ հաշիվ եք նախատեսում:

– 1–0, ոչ ավելին:

«Իսկապես բացառիկ պահ է...»

– Այեն, ինչպե՞ս եք զգում Հայաստանը, արդյոք այսպե՞ս էիք պատկերացնում այս երկիրը (ֆրանսիական թիմն ճաշից առաջ հասցրել էր շրջագայել Երեւանում):

– Պատկերացնում էի երկիրն այնպես, ինչպես կա: Երեւում է՝ գտնվում ենք մի երկրում, որ անկախությունից հետո ամեն ինչ փորձում է ոտքի կանգնել: Տեսնում ենք շինարարություն, գեղեցիկ կառույցներ, ինչը շատ դրական է: Ես հուսով եմ, որ կկարողանանք օգնել Հայաստանին իր վերածննդի այս դժվար գործընթացում:

– Իսկ հայաստանցիների մասին ո՞րն է Ձեր առաջին տպավորությունը:

– Շատ զգայական ժողովուրդ է. ինձ շատ հուզեց Յուրիին եւ ինձ նրանց դիմավորելու ձեւը: Նրանց ջերմությունը չպակասեց նաեւ մեր խմբի մյուս անդամներին ընդունելիս: Իսկապես բացառիկ պահ է՝ տեսնել Ֆրանսիայի ազգային հավաքականը Հայաստանում:

– Երեւի շատ ավելի բացառիկ կլինի հայկական դաշտում ձեր խաղալը:

– Ցավոք, ես չեմ կարողանա խաղալ, քանզի փոքր վնասվածք ունեմ ծնկիս շրջանում, որի պատճառով չկարողացա խաղալ նաեւ Ուկրաինայի դեմ: Ստիպված կլինեմ 15 օր հանգստանալ:

– Հինգշաբթի օրը հանդիպելու եք նախագահ Քոչարյանին: Հուզո՞ւմ է այդ հանդիպումը ձեզ:

– Իհարկե, անչափ: Բայց, ցավոք, ես պետք է մեկնեմ խաղից անմիջապես հետո, քանի որ իտալական ակումբը, որի կազմում ես խաղում եմ, պահանջում է իմ շուտ վերադարձը: Այնպես որ, ի տարբերություն Յուրիի եւ մյուսների, ես չեմ կարողանալու մասնակցել նախագահի կողմից ի պատիվ մեզ տրվելիք ճաշկերույթին, սակայն վստահ եմ, որ վաղը (այսօր) նրան կտեսնեմ խաղի ժամանակ:

Զրույցները վարեց [illegible]

ՖՈՒՏԲՈԼ

Չորս հավակնորդ չորրորդ խմբում

Եվրոպայի առաջնության ընտրական չորրորդ խմբում պայքարը առաջին տեղերի համար չափազանց սրվել է: Ութերորդ տուրից հետո այժմ չորս թիմեր հաջողության իրական հնարավորություններ ունեն: Ցավոք, նրանց թվում չէ Հայաստանի հավաքականը, որը առաջատարներին բավականին զիջում է:

Դա երեւաց նաեւ հերթական խաղի ժամանակ, որտեղ մեր թիմը Մոսկվայում հյուրընկալվել էր Ռուսաստանի հավաքականին: Հանդիպումն սկսվեց դաշտի տերերի գրոհներով, իսկ մեր թիմը «սովորության համաձայն» խաղասկզբում գոլ ընդունեց իր դարպասը: 8-րդ րոպեին ռուսների հերթական գրոհը մրցակցի հարձակվողին սեփական տուգանային հրապարակում վայր գցելու միջոցով կասեցրեց մեր թիմի պաշտպան Վարդան Խաչատրյանը: 11 մետրանոց տուգանային հարվածը հստակորեն իրացրեց Վլադիմիր Բեսչաստնիխը: Հետագայում եւս խաղը հիմնականում ընթացավ ռուս ֆուտբոլիստների գրոհներով: Իրեն հիանալի դրսեւորեց Հայաստանի հավաքականի դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկին, որը մի քանի անգամ փրկեց իր թիմին:

Երկրորդ խաղակեսում մեր ֆուտբոլիստները շտկեցին դրությունը, եւ դաշտի տերերի առավելությունն այդքան զգալի չէր: Սակայն վճռական եղավ 70-րդ րոպեն, երբ ռուսների սուր գրոհն ավարտվեց դարպասի երկրորդ գրավումով: Ռուսաստանի հավաքականը տարավ հինգերորդ անընդմեջ հաղթանակը:

Չորրորդ խումբ

Ռուսաստան-Հայաստան՝ 2–0
Ուկրաինա-Ֆրանսիա՝ 0–0
Իսլանդիա-Անդորրա՝ 3–0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ուկրաինա	8	4	4	0	12–3	16
2. Ռուսաստան	8	5	0	3	19–10	15
3. Իսլանդիա	8	4	3	1	10–3	15
4. Ֆրանսիա	8	4	3	1	11–6	15
5. Հայաստան	8	1	2	5	3–12	5
6. Անդորրա	8	0	0	8	2–23	0

Երիտասարդական հավաքականներ

Ռուսաստան-Հայաստան՝ 6–0
Ուկրաինա-Ֆրանսիա՝ 0–0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռուսաստան	7	5	0	2	15–5	15
2. Ֆրանսիա	6	4	1	1	12–3	13
3. Ուկրաինա	6	3	2	1	15–6	11
4. Հայաստան	7	1	1	5	5–23	4
5. Իսլանդիա	6	1	0	5	5–15	3

Անցած շաբաթ եւ կիրակի օրերը աշխարհամասի առաջնության 22 ընտրական խաղ անցկացվեց:

Առաջին խումբ

Դանիա-Շվեյցարիա՝ 2–1
Բելառուս-Ուելս՝ 1–2

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իտալիա	6	4	2	0	11–2	14
2. Դանիա	7	3	2	2	8–6	11
3. Ուելս	7	3	0	4	7–14	9
4. Շվեյցարիա	6	2	2	2	5–5	8
5. Բելառուս	6	0	2	4	4–8	2

Երկրորդ խումբ

Նորվեգիա-Հունաստան՝ 1–0
Լատվիա-Ալբանիա՝ 3–3
Սլովենիա-Վրաստան՝ 2–1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Նորվեգիա	8	6	1	1	15–8	19
2. Սլովենիա	8	5	2	1	12–7	17
3. Լատվիա	8	3	3	2	10–8	12
4. Հունաստան	8	2	3	3	8–8	9
5. Ալբանիա	8	0	4	4	6–11	4
6. Վրաստան	8	1	1	6	5–15	4

Երրորդ խումբ

Ֆինլանդիա-Գերմանիա՝ 1–2
Հս. Իռլանդիա-Թուրքիա՝ 0–3

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Գերմանիա	6	5	0	1	16–4	15
2. Թուրքիա	6	5	0	1	14–5	15
3. Ֆինլանդիա	7	2	1	4	9–12	7
4. Հս.Իռլանդիա	6	1	2	3	3–11	5
5. Մոլդովա	7	0	3	4	6–16	3

Հինգերորդ խումբ

Անգլիա-Լյուքսեմբուրգ՝ 6–0
Շվեդիա-Բուլղարիա՝ 1–0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շվեդիա	6	5	1	0	7–1	16
2. Անգլիա	7	3	3	1	14–4	12
3. Լեհաստան	6	4	0	2	12–6	12
4. Բուլղարիա	7	1	2	4	3–8	5
5. Լյուքսեմբուրգ	6	0	0	6	2–19	0

Վեցերորդ խումբ

Ավստրիա-Իսպանիա՝ 1–3
Կիպրոս-Իսրայել՝ 3–2

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իսպանիա	6	5	0	1	31–5	15
2. Կիպրոս	6	4	0	2	11–10	12
3. Իսրայել	6	3	1	2	17–6	10
4. Ավստրիա	7	3	1	3	16–19	10
5. Սան Մարինո	7	0	0	7	1–36	0

Յոթերորդ խումբ

Սլովակիա-Ռումինիա՝ 1–5
Ադրբեջան-Պորտուգալիա՝ 1–1
Լիխտենշտեյն-Հունգարիա՝ 0–0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռումինիա	8	6	2	0	21–2	20
2. Պորտուգալիա	8	6	1	1	28–3	19
3. Սլովակիա	8	3	2	3	9–9	11
4. Հունգարիա	8	2	3	3	12–8	9
5. Ադրբեջան	8	1	1	6	6–22	4
6. Լիխտենշտեյն	8	1	1	6	2–34	4

Ութերորդ խումբ

Իռլանդիա-Հարավսլ. (31.08)՝ 2–1
Խորվաթիա-Իռլանդիա՝ 1–0
Հարավսլավիա-Մակեդոնիա՝ 3–1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Խորվաթիա	7	4	2	1	10–6	14
2. Հարավսլ.	6	4	1	1	12–4	13
3. Իռլանդիա	6	4	0	2	10–3	12
4. Մակեդոնիա	6	2	1	3	10–9	7
5. Մալթա	7	0	0	7	3–23	0

Իններորդ խումբ

Լիտվա-Չեխիա՝ 0–4
Բոսնիա-Շոտլանդիա՝ 1–2
Ֆարերյան կղզ.-Էստոնիա՝ 0–2

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Չեխիա	8	8	0	0	21–5	24
2. Շոտլանդիա	7	3	2	2	11–10	11
3. Էստոնիա	8	3	1	4	14–13	10
4. Բոսնիա	7	2	2	3	10–12	8
5. Լիտվա	8	2	2	4	7–13	8
6. Ֆարեր. կղզ.	8	0	3	5	4–14	3

ԽԱՉԲԱՌ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Ակզերյան: 2. «Սնար»: 3. Արսլան: 4. Ակասոլ: 5. Ֆիրմա: 6. Ակադեմիա: 9. Արխալուղ: 13. Իսաքելյան: 14. Տիգրանյան: 16. Կարաքին: 17. Բավարիա: 22. Բիպլոն: 23. «Զաիրումար»: 25. Ֆլամենկո: 28. Զորյան: 29. Անասուն: 30. Պուրակ: 32. «Տոդես»:

Հորիզոնական

7. Ավանգարդ: 8. Ուկրաինկա: 10. Հենրի: 11. Ամաղու: 12. Սարուխանով: 15. Կարասու: 18. Շիշկին: 19. Վարուժան: 20. Արեշյան: 21. Փանջարա: 24. «Կիլիկիա»: 26. Բալյան: 27. Մանիլա: 31. Մոդիլիանի: 33. Հումուս: 34. «Բոլեռ»: 35. Խառատյան: 36. Բուրդենկո:

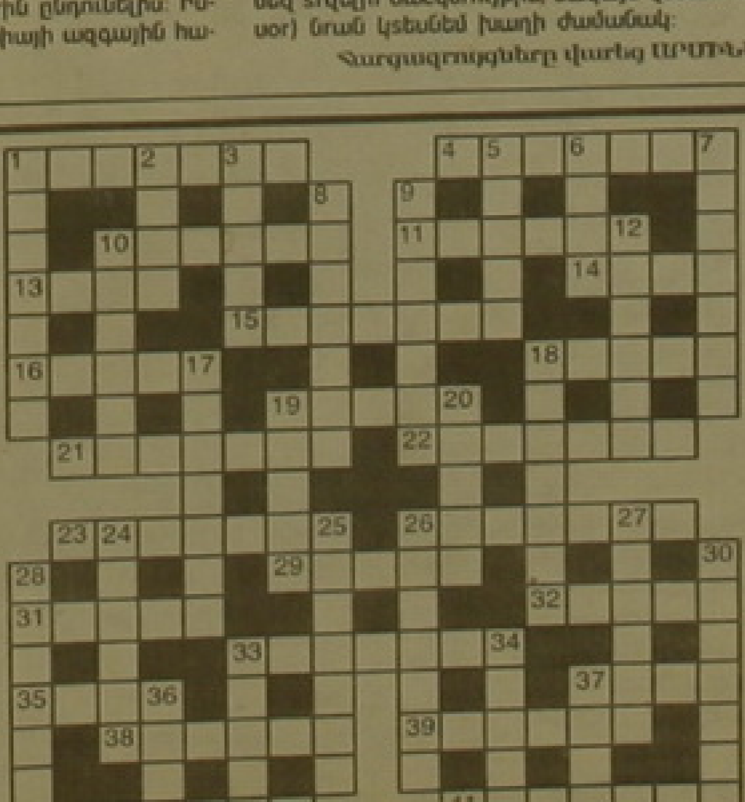

Ուղղահայաց

1. Շրջանգայեի կլոր գնացող հերոսը: 2. Պինդ փաթեթիք: 3. հայ պատմագիր: 5. Թռչուններ եղունգը: 6. Երգչուհի, ռուսական շոու բիզնեսի աստղ Լայմա ...: 7. «Սասունցի Դավիթ» էպոսի հերոս: 8. տղամարդու անուն: 9. Տարբերակ, տարատեսակ, ...: 10. Կախարդ, գուշակ: 12. Մարզադաշտ Երեւանում: 17. Ջրվեժ Հյուսիսային Ամերիկայում: 18. Ճահճաստեղ: 19. Մարզագույք: 20. Գյուղ Հայաստանում, Թալինից հյուսիս-արեւելք: 24. Ընտանի կենդանի: 25. Երաժշտական խաղիկ: 26. Լեռմոնտովի չափածո դրամայի «Եվգենի Օնեգինի» հերոսներից: 27. IX դ. սկզբին Գրիգոր Լուսավորչի հիմնած վանքը Արցախում: 28. Վայր, որտեղ ծնվել է Մեսրոպ Մաշտոցը: 30. Վենետիկյան մայրաքաղաքը: 33. Սննդի համար շատ միս տվող կենդանի: 34. Հայ վաղամեռիկ բանաստեղծ Չիլոյանի անունը: 36. Մախաստներում վճարվող հարկ: 37. Կասկածոտ:

Հորիզոնական

1. Սատանայապետ: 4. Մոցարտի անունը: 10. Հայկական ավանդական ճաշատեսակ: 11. Իգական սեռական ներքին օրգան: 13. Բնությամբ հարթեցված ունեցվածք: 14. Թերակղզի Ասիայի արեւմուտքում: 15. Մարգարե: 16. Ռուս քաղաքական եւ պետական գործիչ: 18. Բարորակ ուռուցք: 19. Քաղաք Գերմանիայում ... Ֆրանկֆուրտ: 21. Գլխի մաշկային հիվանդություն, որին: 22. Միավորով եւ 12 զրոներով պատկերվող թիվ: 23. Ցուցասախտակ, ...: 26. Շրջանգայեի դրամայի հերոս: 29. Հայոց բազուկի: 31. Սեւծովյան առողջարան: 32. Արեւադարձային բազմամյա բույս: 33. Երազների աստվածը հին հունական դիցարանում: 35. Թռչունների խումբ: 37. Թունավոր օձ: 38. Աբեղյան մարզաձեւ: 39. Ավստրալիայի մայրաքաղաք: 40. Ջերմաստիճանային ցուցանակն առաջարկող շվեդ գիտնական: 41. Ցածրակարգ բույսերի ցեղ:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքով

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ԴԱՎ-ի դեղամիջոցը հայտնաբերվե՞լ է, թե՞ ոչ

«Կոմսոմոլսկայա պրավդան» նորից «Արմենիկումի» մասին

Կոլեսնիկովին Հայաստանում բուժեցին կամ գրեթե բուժեցին, ոտքի կանգնեցրին գրեթե կիսամեռ վիճակից՝ հիվանդության վերջին փուլում: Սակայն աշխարհը չհավատաց, որ հայերը կարող են դեղամիջոց ստեղծել ԴԱՎ-ի դեմ: Օրինակ, Ռուսաստանի առողջապահության նախարարությունում հայկական հրաշքին չհավատացող չար լեզուները մինչեւ հիմա էլ պնդում են, որ Կոլեսնիկովին պարզապես կերակրել են մրգեղենով եւ բաստուրմայով: Իսկ վարակը ինչպես եղել, այնպես էլ մնում է կալինինգրադցու օրգանիզմում: Չէ՞ որ բժշկության, քիմիայի, կենսաբանության համբավավոր լուսատուները քանի տարի գլուխ են կոտրում ԴԱՎ-ի խնդրի վրա, եւ ոչինչ չի ստացվում: Ինչո՞ւ պետք է հայերի մոտ ստացվի...

«Արմենիկումի» նախագծի ղեկավար Լեւոն Գեւորգյանը չի կարողանում զայրույթը զսպել նախագծի նկատմամբ դրսեւորվող քարանձավային անտարբերության պատճառով: Հայ բժիշկների կազմած հիվանդության պատմությունից երեւում է, որ բուժումից հետո Կոլեսնիկովի արյան եւ հյուսվածքների բջիջների մեջ ԴԱՎ-ի վիրուս չի հայտնաբերվել: Մեկուկես ամիս ճամփորդելուց հետո Կոլյան վերադարձավ Երեւան, ուր «Արմենիկումի» ներարկում չարվեց (համենայն դեպս, այդպես են ասում), սակայն նա մանրակրկիտ տեստ-անալիզի ենթարկվեց: «Կարող եք տանել Կոլեսնիկովին, մենք նրան հանգիստ խղճով ենք թողնում: Ստուգումների տվյալները հուսադրող են: Ինքներդ տեսաք, թե նա ինչ էր եւ ինչ դարձավ: Հիվանդության պատմությունը Կոլյային ենք տալիս հուսով, որ դա կօգնի պարզելու ճշմարտությունը», օրերս ասաց Լ. Գեւորգյանը:

Ռուսաստանին, կարծես, ԴԱՎ-ի դեղամիջոց պետք չէ

Երեւանյան բուժումից հետո Կոլյային փորձեցինք ստուգման ուղարկել մոսկովյան «Անտիտոիդ» կենտրոնը՝ այս բնագավառում հեղինակություն վայելող պրոֆեսոր Պոկրովսկու կլինիկան:

Սակայն տեսնելով, թե «իմունոլոգիայի բնագավառից ինչպիսի ընտրովի տերմիններով» են իրար հետ վիճաբանում հայ եւ ռուս բժիշկները, կասկածեցինք համատեղ աշխատանքի հնարավորությանը: Այսօր արդեն պարզ է, որ «Արմենիկումը» եթե դարման չէ, համենայն դեպս, մարդու դիմադրողականությունը բարձրացնող դեղամիջոց է: Ուստի «Արմենիկումը» պետք է փորձարկել ոչ թե մեկ, այլ տասնյակ կլինիկաներում եւ ոչ միայն Մոսկվայում, սակայն Ռուսաստանի առողջապահության նախարարությունը գրեթե լվացել է ձեռքերը: ԴԱՎ-ի գծով լավագույն մասնագետները Երեւան հրավիրվեցին, սակայն՝ ապարդյուն: Նրանց մինչեւ օրս սպասում են, եւ միայն կալինինգրադցի բժիշկները իրենց նախաձեռնությամբ ժամանեցին Գեւորգյանի կլինիկան:

Եվրոպան կօգնի՞ մեզ

Արդեն գրվել է, որ Փարիզի Պաստյորի ինստիտուտը չընդունեց Կոլեսնիկովին: Այժմ էլ մեծ բարդություններ են առաջացել Գերմանիայում: Բեռլինի Ռոբերտ Քոխի ինստիտուտում նրան տեղավորելու համար միջնորդում էր RTL հեղինակավոր հեռուստաալիքը: Սակայն բժիշկները հրաժարվեցին հեռուստատեսությամբ մեկնաբանել առաջա անալիզների արդյունքները՝ մերժելով նաեւ RTL-ի հետաքրքրությունը:

Ընդհանուր առմամբ, տպավորություն է ստեղծվում, որ բժշկության չինովնիկներին չի հուզում ԴԱՎ-ի խնդիրը: Այսինքն, հուզում է, սակայն որոշ սեղմ շրջանակներում, որոնցով ուրվագծված են նրանց գերատեսչությունների, ինստիտուտների, կլինիկաների եւ լաբորատորիաների ֆինանսավորման շահերը: ԴԱՎ-ից բուժման (ավելի ճիշտ, ԴԱՎ-ով հիվանդների կենսական ուժերի պահպանման, քանի որ նրանք վաղ թե ուշ մահանում են) համակարգը ամենուր գործում է: Բժիշկները բուժում են, հիվանդները տառապում, բուժարդյունաբերությունը աշխատում: Ինչո՞ւ որեւէ բան փոխել:

Դեղագործությունում հրաշքներ չե՞ն լինում: Ինչքան ուզես

Վարակված հիվանդների առողջությունը պահպանելու եւ հիվանդությունը ԴԱՎ-ի փուլ անցնելուն խոչընդոտելու համար շատ փող է պետք: Ամբողջ աշխարհում դա ամսական 1000 դոլար արժե: Այսօր ԴԱՎ-ի դեմ փորձում են պայքարել ռետրովիրուսային կոկտեյլներով, որը լավ արդյունք է տալիս. վիրուսը, իհարկե, չի սպանվում, սակայն չի էլ բազմանում: Կոկտեյլը մշտապես օգտագործելիս կարելի է հիվանդի կյանքը բավական երկարացնել: Ռետրովիրուսային դեղամիջոցների բաղադրիչների ստեղծման աշխատանքներին մասնակցել են աշխարհի բազմաթիվ լաբորատորիաներ, ուստի հասկանալի է, թե ինչու է «Արմենիկումի» հայտնվելը գիտնականների մեծամասնության շրջանում անվստահություն առաջացնում, բացառիկ այս դեղամիջոցը պատահաբար է հայտնաբերվել: Հարկ է հիշեցնել, որ բազմաթիվ հիվանդություններ, ներառյալ թոքախտը, բուժող ստրեպտոցիդը պատահաբար երկու ուսանող են հայտնաբերել: Միլիոնավոր մարդկանց կյանք փրկած պենիցիլինը հայտնաբերվել է աղբամանի հաշվին: Այնպես որ մեր պատմության մեջ «պատահական» հայտնագործությունների նախադեպեր կան:

ԱՐ. Մ.

ԿԸՀ-ն պահանջում է պատասխանատվության ենթարկել պատգամավորության թեկնածու Նորայր Այվազյանին

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը սեպտեմբերի 7-ի նիստում որոշում կայացրեց միջնորդություն ներկայացնել Երեւանի Ավան եւ Նոր-Նորք համայնքների առաջին ատյանի դատարան՝ մայիսի 30-ի ԱԺ ընտրություններում թիվ 3 ընտրատարածքի պատգամավորության թեկնածու Նորայր Այվազյանին վարչական պատասխանատվության ենթարկելու համար:

Պատճառն այն է, որ ընտրություններից հետո Նորայր Այվազյանը Երեւանի քաղաքային ընտրական հանձնաժողովին ներկայացրած հայտարարագրում նշել է, թե իր նախընտրական հիմնադրամում կատարված մուծումները կազմել են ընդամենը 200 հազար դրամ, որն էլ նա ծախսել է նախընտրական բուկլետներ տպագրելու եւ ընտրական շտաբ վարձակալելու, տրված էլեկտրաէներգիայի դիմաց վճարելու համար: Սակայն ընդդեմ «Օրագիր» օրաթերթի Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարան ներկայացված հայցադիմումում ինքը Ն. Այվազյանը նշել է, թե իր նախընտրական ծախսերն ընդհանուր առմամբ կազմել են 16 մլն 634 հազար դրամ, եւ մանրամասնորեն ներկայացրել է, թե այդ գումարը կոնկրետ ինչ նպատակների համար է օգտագործվել: Մինչդեռ, ըստ ՀՀ Ընտրական օրենսգրքի, նախընտրական ծախսերը պետք է կատարվեն միմիայն նախընտրական հիմնադրամում գոյացած գումարներից:

ԿԸՀ-ն որոշում կայացրեց նույն նյութերն ուղարկել նաեւ դատախազություն իրավական գնահատական տալու համար, քանզի միեւնույն հարցի վերաբերյալ գոյություն ունեն երկու տարբեր փաստաթղթեր, ինչից հետեւում է, որ փաստաթղթերից մեկը չի պարունակում ճշմարտությունը, իսկ դա արդեն քրեորեն հետապնդելի արարք է:

Իրավաբան Նորայր Այվազյանը ներկայումս ՀՀ նախագահին առընթեր Սահմանադրական բարեփոխումներ նախապատրաստող հանձնաժողովի անդամ է:

Երեւան հասավ «Մերսեդեսների» առաջին խմբաքանակը

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ: «Մերսեդես» ավտոմեքենաների առաջին խմբաքանակն արդեն Երեւան է հասցվել «Ինտերմոթոր Արմենիա» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից, որը 1998 թվականի հոկտեմբերից «Դայմլեր-Քրայսլեր» կոնցեռնի պաշտոնական ներկայացուցիչն է Հայաստանում: Մեկ ամսվա ընթացքում մեքենաները կտեղադրվեն ավտոսրահում, որի բացումը տեղի կունենա նոյեմբերին Երեւանի կենտրոնական փողոցներից մեկում (նախկին «Բենետոն» խանութ), Սնարք գործակալությանը հաղորդեցին «Ինտերմոթոր» ընկերությունում: Գերմանացի փորձագետի կողմից ղեկավարվող ավտոսրահը հագեցված կլինի ժամանակակից դիագնոստիկ եւ տեխսպասարկման համակարգչային տեխնոլոգիաներով: «Մերսեդես» մակնիշի ավտոմեքենաների տերերը կօգտվեն նաեւ հատուկ ծառայությունից (շեփ սերվիս), երբ առավելագույնը մեկ շաբաթվա ընթացքում կարելի է Գերմանիայից ստանալ պատվիրված ցանկացած պահեստամաս:

ԿՈԲՐԱ

«ԿՈԲՐԱ» ընկերություն

Ընկերությունը ստեղծված իրավիճակում անհնարին է համարում տնտեսական գործունեության շարունակումը:

Սեպտեմբերի 9-ին, ժամը 12:00-ին հրավիրվում են բոլոր պարտատերերը՝ քննարկելու պարտքերի վճարման հնարավորությունները, ժամկետները եւ ձեւերը: Ենթադրում ենք նաեւ ընկերությանը պարտք ձեռնարկությունների եւ անհատների մասնակցությունը:

Ընկերության նախկին աշխատողներին ցանկանում ենք երջանկություն:

Ձեզ կսպասենք հետեւյալ հասցեով.
ք. Աշտարակ, Երեւանյան փ. 1ա (բակը),
հեռ. 3-42-10

ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻՆ ՈՒ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

Հրավիրում ենք մասնակցելու Բաղդադի Միջազգային 33-րդ հերթական տոնավաճառին: Այն կայանալու է ս. թ. նոյեմբերի սկզբին: Պայմաններին ծանոթանալու համար զանգահարել՝ 55-52-78 հեռախոսահամարով՝ *ԱՐԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻՆ*

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2/3 սենյականոց բնակարան Երեւանի կենտրոնում: 5/4 հարկ, 70 քմ ընդհանուր մակերեսով, մշտական տաք եւ սառը ջրով, ունի նկուղ, ավտոտնակ:

Հասցեն՝ Չաքիյան փողոց, առաջին փակուղի:
Հեռ. 52 14 95 (մինչեւ 18:00), 53 67 26

Բաժանորդագրություն-2000

Հարգելի բաժանորդներ

«Հայմամուլ» գործակալությունը Հայաստանի Հանրապետության մամուլի տարածման առաջատար, ամենահին եւ ամենախոշոր կազմակերպությունը, սկսում է 2000 թ. I կիսամյակի թերթերի եւ ամսագրերի բաժանորդագրությունը:

«Հայմամուլ»-ում ամենամատչելի գներով Դուք կարող եք բաժանորդագրվել թերթեր, ամսագրեր, գրքեր, դասագրքեր, տեղեկագրեր եւ այլն, որոնք հրատարակվում են Հայաստանում, ԱՊՀ երկրներում եւ հեռավոր արտասահմանում:

Երաշխավորվում է բաժանորդագրված թերթերի եւ ամսագրերի ժամանակին առաքումը ցանկացած վայր (բնակարան, աշխատավայր, մոտակա կրպակ):

«Հայմամուլում» Ձեզ սպասում են բազմաթիվ զեղչեր եւ նորամուծություններ:

Զանգահարեք **45-82-00, 45-82-56** եւ Ձեզ կբացատրեն բաժանորդագրությունը ձեւակերպելու ձեւերը, կօգնեն այն իրականացնելու:

Բաժանորդագրությունը կարող եք ձեւակերպել նաեւ հետեւյալ հասցեներով.

1. Հանրապետության հրապարակ N 10 փոստատուն, «Հայմամուլի» ներկայացուցչի մոտ, հեռ. 56-79-40:

2. Սասունցի Դավթի հրապարակ 2 (Կայարանամերձ հրապարակ), «Հայմամուլ»-ի կենտրոնական գրասենյակ:

Հեռ. 45-82-00, 45-82-56, 58-94-12 (շուրջօրյա կապ)
Կապ. 62-49, հեռ./ֆաքս 45-89-17, 45-06-91:

3. «Հայմամուլ» գործակալության մարզային գործակալություններում ներքոհիշյալ հասցեներով.

Արագածոտնի մարզ, ք. Աշտարակ	հեռ. 043-3-51-57, 3-44-87
Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ	հեռ. 045-2-25-49
Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր	հեռ. 047-6-37-70, 6-26-74, 8-259-5-26-51
Գեղարքունիքի մարզ, ք. Գավառ	հեռ. 064-2-21-84
Լոռվա մարզ, ք. Վանաձոր	հեռ. 057-2-55-80, 2-77-00, 2-76-00
Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան	հեռ. 061-2-22-52
Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի	հեռ. 069-2-38-98
Սյունիքի մարզ, ք. Կապան	հեռ. 092-6-23-83
Վայոց ձորի մարզ, ք. Եղեգնաձոր	հեռ. 046-2-26-51
Տավուշի մարզ, ք. Իջեւան	հեռ. 063-3-25-73
«Արցախմամուլ» ք. Ստեփանակերտ	հեռ. 09322-4-34-65, 4-14-57, 5-15-25

Դիմելով մեզ, Դուք կխնայեք Ձեր ժամանակը, միջոցներն ու նյարդերը, կապահովեք Ձեզ անհրաժեշտ պարբերականների անխափան ստացումը:

«Հայմամուլ» ՊՓԲԸ
Կրեդիտ-Երեւան բանկ, Հ/Հ 187008431012, կոդ 18700

Հեռուստածրագրեր

8 սեպտեմբեր

17.00 Հայլուր
17.20 Կարճամետրաժ կինոյի ժամ. «Ինչպես կատուն աքիս սովորեց»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Ռուբիկոն
19.30 Հեռուստասերիալ «Կրքեր»
20.00 Արտակարգ ալիք
20.10 Տուն-տունիկ
20.30 Հայլուր
21.00 Ֆուտբոլ. Եվրոպայի առաջնության ընտրական հանդիպում. Հայաստան-Ուկրաինա
23.00 «02»
Նույն ժամին 23.00 Արբանյակային հեռարձակմամբ
Կարճամետրաժ կինոնկար «Չախ-Չախ թագավորը»)
00.00 Հայլուր
00.20 Կեսգիշերային ծեղրնթաց
01.20 Ռուբիկոն + Արբանյակային հեռարձակմամբ
02.00 Հեռուստասերիալ «Իմ երկրորդ մայրը»

Աշտարակ

19.00 Մուլտիպլիկացիոն ֆիլմ «Ջմեռը Պրոստոկվաշինոյում»
19.20 «Ներկայություն». Յան Վան Էյկի «Հրաշքը լոջիայում» կտավը
19.50 «ABBA» խմբի համերգը
20.30 Լուրեր
21.05 Սերիալ «Ֆլամանդական զարդանախշեր» (1-ին մաս)
22.05 Սիրեցեք գլխիմեխս
22.15 «Գանձեր». Ա. Ամբարտյանի «Ոգիներ» հեղինակային ծարիր
22.40 Գեղարվեստական ֆիլմ «Չասկի տենդ»
00.30 Լուրեր

9.00 Տոմար
11.00 Գ/ֆ «Սարդիկ ինչպես մենք» (3-րդ մաս)
19.00 «Չղջիկը» ներկայացնում է
19.30, 21.30, 23.30, 2.30 Սուրհանդակ
19.50 Սամուելի խոհանոց
20.00 Գիտաարդեր
20.30 Կամ... կամ
21.10 Չղջիկ
21.50 Գ/ֆ «Սարգավորություն»
24.00 Անդորր
0.05 Մի անգամ
0.10 Սուր սենյակ
0.30 Ֆասոն (Fasion ճոճքի շարաթվա ընտրանի)
1.10 Գ/ֆ «Պետրենկոն 4»

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանրոն սիրո»
16.00 Նորություններ
16.15 Մուլտսերիալ «Փղիկը գնաց սովորելու»
16.30 Հրաշալի ընկերախումբ
16.45 Ձուկգլխների կանչը
17.10 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
17.40 Սերիալ «ՏԱՍԱ-ը լիազորված է հայտարարելու»
19.00 Նորություններ
19.15 «Երալաշ»
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Մարդը եւ օրենքը
20.45 Սերիալ «Հանրոն սիրո»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.40 Ֆուտբոլ. Եվրոպայի առաջնության նախընտրական խաղ. Անդորրայի հավաքական-Ռուսաստանի հավաքական (22.40 Եթերում)
24.50 Ալեքսանդր Զբրուեւը «Լուսամփոփի» ծրագրում
01.20 Նորություններ
01.35 Սերիալ «Ուրբաթ 13-ին»
02.25 Սերիալ «Նորությունների ծառայություն»

7.30-10.20 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.00, 9.00, 10.00 Լուրեր
9.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.20 Հումորապատում եւ առողջություն
10.30 Հեռուստախաղերես «Արենա սպորտ»
11.00 Սերիալ «Միլենի»
11.50 Սերիալ «Մեր զաղտնիքի ամառը»
12.50 Հումորապատում եւ առողջություն
13.00 Իմ ընտանիքը
14.00, 18.00, 20.00, 22.00, 02.00 Լուրեր
14.20 Երկու ռոյալ
15.10 Սերիալ «Անտոնելլա»
16.05 Սերիալ «Վայրի հրեշտակը»
17.00 Խաղերը բազմոցի վրա
17.30 Մուլտսերիալ «Աստերիքս»
18.20 Աշտարակ
19.00 Հեռուստասերիալի պրեմիերա
20.30 Ինքն իմ ընտիրը
21.00 Սերիալ «Սովորական ճշմարտություններ»
22.45 Կինոյի ժամ. Էլեն Բարկինը, Ջինի Անիստոնը «Երկնային մաշիկ» ֆիլմում (ԱՄՆ)
00.40 Հումորային-խորհրդային թոք-շոու «Ինչպես ենք ապրելու»
00.55 Հերթապահ բաժանմունք
01.05 «Կ-2» ստուդիայի համակարգ

ՍՓՅՈՒՌ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (590000), տեղեկագրով (1200 դրամ), սկավառակով (3600 դրամ), INTERNET ցանցով (www.arminco.com/spyur; spyur.acc.am; armscape.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1113. Տպաքանակը՝ 4000. Ստորագրված է տպագրության՝ 7. 09. 1999. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@